



## Точка кипіння

Фото Миколи ВАСИЛЕЧКА.

**У**прямому сенсі в гарячу точку перетворене середмістя столиці України — Києва, де з 19 січня, Водохрещта, посилюється напруга сутичок між активістами майдану та внутрішніми військами.

### Кров людська — не водиця

Вулиця Грушевського стала справжнім бойовим плацдармом, на якому в День Злуки, 22 січня, впали перші жертви протистояння. О 6-й годині вдосвіта з'явилася тривожна інформація про першого загиблого, о 8-й, коли "Беркут" пішов у наступ, — повідомлення про другого, третього... Світ жажнувся від того, що твориться в Україні. До вечора усі телеканали та інтернет-джерела говорили про 5 загиблих, 4 з яких — від вогнепальної зброї: Сергій Нігоян — 20-річний дніпропетровець, Михайло Жизневський — 25-річний білорус, Юрій Вербицький, науковець зі Львова, тіло якого напередодні було знайдене на території Броварського району. Імена ще двох убитих станом на вчора були не встановлені. Число поранених пішло на сотні. За даним МВС, 22 січня було затримано "за підозрою в організації безладів" 75 мітингувальників.

### Герої нашого часу

Засідання Кабінету Міністрів уранці 22 січня, як засвідчила трансляція телеканалу СТБ, пройшло швидко. Прем'єр-міністр Микола Азаров подякував міліціонерам за правильні дії на вулиці Грушевського, сказав, що вони заслуговують похвали, матеріальних компенсацій та вирішення житлових проблем, а мітингувальників на майдані назвав "терористами" і "злочинцями". 22 січня Микола Азаров підписав постанову Кабінету Міністрів, яка дозволяє спецпризначенцям застосовувати водомети для розгону мітингів без обмежень температурного режиму і значно розширює перелік спецзасобів протидії мітингувальникам. Втім, і ті спецзасоби, які застосовували спецпризначенці під час зачистки вулиці Грушевського, є доволі ефективними: у першого вбитого лікарі констатували 3 кульові поранення в шию, одне — у голову, один — у легені; у друго-



22 січня 2014 року, Київ, вулиця Грушевського.

го вбитого — прямо в серце; у третього — вогнепальне поранення в плече з проникненням у грудну клітку. За чотири дні протистояння — 42 постраждалих працівників ЗМІ, які отримали поранення під час виконання професійного обов'язку. У багатьох з них беркутівці стріляли вприціл.

### Дипломатичний скандал

22 січня вдень, коли йшла чергова зачистка спецпризначенцями вулиці Грушевського, відбулася зустріч українських урядовців з послами іноземних держав у Міністерстві закордонних справ України. З української сторони на зустрічі були міністр закордонних справ Леонід Кожар та міністр юстиції Олена Лукаш.

важним послам розповідали про останні події в столиці України та демонстрували відеоролик з кадрами протистояння і розгону Євромайдану. Дії правоохоронців, у тому числі і стосовно представників преси, урядовці назвали правильними. Натомість, послам не дали змоги навіть поставити запитання. Це дипломатів вкрай обурило. Посол Німеччини Крістоф Вайль зазначив: "В Україні переїдено межу". Дипломати країн світу засудили насильство проти журналістів в Україні.

### "Ми шоковані тим, що відбувається в Україні"

22 січня Міжнародний економічний форум у Давосі (Швейцарія) розпочався з хвилини мовчання за вбитими активістами майдану в Києві. Україну на фору-

мі представляє народний депутат Петро Порошенко як співголова Комітету парламентського співробітництва Україна — ЄС.

За попередніми офіційними даними, участь у форумі мав брати Прем'єр-міністр України Микола Азаров, однак, вчора ЗМІ розповсюдили повідомлення про те, що організатори форуму у Давосі запрошення Азарову скасували. Центральне питання на форумі — як врегулювати ситуацію в Україні, щоб не допустити більшого кровопролиття.

До кінця дня стала відома заява держдепартаменту США про скасування віз ряду українських чиновників, причетних до силового розгону демонстрантів у центрі столиці і кровопролиття. "Ми шоковані тим, що сталося в Україні, ЄС співчуває родинам загиблих" — оцінка єврокоміса-

ра Жозе Мануеля Баррозу. "Засуджуємо випадки насильства. Нам потрібен справжній, а не удаваний діалог", — позиція віце-президента Єврокомісії, верховного представника ЄС з питань закордонних справ і політики безпеки Кетрін Ештон.

Комісар ЄС з питань бюджету Януш Левандовський зазначив, що Євросоюз готовий зробити певні кроки не на користь інтересам політичних груп в Україні. Російська Дума 22 січня констатувала, що "ситуація в Україні вийшла з-під контролю", а посольство РФ радить своїм громадянам не відвідувати акцій протесту в Києві. Реакція Президента Білорусі Олександра Лукашенка на події в Києві: "Це жах і катастрофа. Клані поділили країну".

Продовження на 2 стор.

### ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО

## "Землевласник-СЛ"

46011, Україна, м.Тернопіль, просп. С. Бандери, 34-А, 2 (біля Центрального стадіону) тел. 52-02-07, 52-02-23

вул. М. Кривоноса, 10, 4 поверх тел. 067-354-65-67, 42-42-70

### Приймаємо замовлення на земельпорядні та геодезичні роботи:

приватизація земельних ділянок; переоформлення прав власності при переході прав на земельну ділянку на підставі цивільно-правових угод; винесення земельних ділянок в натуру та встановлення межових знаків; геодезичні обміри; розробка проектів землеустрою.



**КУПУЙТЕ КВИТКИ НА ПОШТІ!**

Щоб придбати квитки на будь-який вид транспорту — залізничний, автобусний та авіатransпорт — необхідно:

- завітати в найближче поштове відділення;
- повідомити оператору маршрут поїздки;
- оплатити вартість послуги та отримати квиток на авто-, авіатransпорт або замовлення із зазначеними реквізитами поїздки на залізничний транспорт.

Бланк-замовлення на поїздку залізничним транспортом обмінити в касах на квиток можна в будь-який час до відправлення потягу **поза чергою та без додаткової оплати.** Вартість замовлення транспортних квитків у середньому становить 10-15 грн.

**КУПУЙТЕ КВИТКИ НА ПОШТІ ТА ПОДОРОЖУЙТЕ З КОМФОРТОМ!**

Послуга надається під егідою Мінінфраструктури з метою впровадження в Україні автоматизованої системи «Єдиний електронний квиток». Детальна інформація — на сайті Укрпошти ([www.ukrposhta.com](http://www.ukrposhta.com)) та за телефоном інформаційної служби: 0 800 500 440



## Розпорядження

голови Тернопільської районної ради  
від 20 січня 2014 р. №01-од**“Про скликання дев'ятнадцятої сесії Тернопільської районної ради шостого скликання”.**

Керуючись п. 18 ст. 43, п. 9 ст. 46 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” та регламентом Тернопільської районної ради:

1. Скликати 19 сесію Тернопільської районної ради шостого скликання 31 січня 2014 року в приміщенні районної ради.

Сесійне засідання розпочати о 10 годині ранку.

2. На розгляд сесії районної ради внести питання:

— про районний бюджет на 2014 рік;  
— інші питання поточної роботи районної ради.

3. На сесію районної ради запросити депутатів обласної ради від Тернопільського району, сільських та селищних голів, керівників відділів та управлінь райдержадміністрації, керівників районних організацій, установ, промислових і сільськогосподарських підприємств, представників політичних партій, громадських організацій, редакторів газети “Подільське слово” та радіокомпанії “Джерело”.

**Голова Тернопільської районної ради В.С. ДІДУХ.**

## • Добрі новини

## Суд скасував розпорядження голови Тернопільської ОДА

Тернопільським окружним адміністративним судом за позовом Чистилівської, Білецької, Гаї-Шевченківської, Лозівської, Шляхтинської сільських рад при активному сприянні та підтримці Тернопільської районної ради 23 січня 2014 року скасовано розпорядження голови Тернопільської ОДА №523 від

29.10.2013 р. “Про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки ТОВ “Екопрес” на території Чистилівської сільської ради”, яким передбачалося розміщення станції сортування твердих побутових відходів у Чистилівському піщаному кар'єрі.

## • Фінанси

## Що нового в держбюджеті України на 2014 рік?

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

**Згідно з прийнятим документом, доходи держбюджету складуть у 2014 році 392,4 млрд. гривень (у 2013-му році вони становили 370,6 млрд.), видатки заплановані на рівні 471,3 млрд. гривень (419,8 млрд. в 2013-му році), дефіцит держбюджету-2014 — 71,6 млрд. гривень (50,43 млрд. торік).**

Новий бюджет країни деякі експерти вже встигли назвати «соціальним і передвиборчим», адже основне місце тут займають видатки на соціальну сферу. «Соціальне забезпечення у бюджеті займає перше місце за обсягом видатків. Друге місце — освіта, третє — загальнодержавні функції: обслуговування держборгу та трансферти місцевим бюджетам. Четверте місце — за зовнішньоекономічною діяльністю, п'яте — охорона здоров'я. Фінансування МВС та прокуратури займає шосте місце (21,9 млрд. гривень)», — заявив перший заступник міністра фінансів України Анатолій Мярковський 22 січня під час брифінгу в будинку уряду. Заплановано збільшення заробітних плат, яке проводитиметься в два етапи: з 1 червня — до 1250 гривень, із 1 жовтня — до 1301 гривні. Передбачено зростання пенсій на 7% (мінімальна пенсія після підвищення сягне 1014 гривень). За словами першого заступника міністра фінансів України Анатолія Мярковського, в порівнянні з 2013-им роком мінімальний прожитковий мінімум зросте в середньому на 8,1% і становитиме на одну особу в розрахунку на місяць із 1 січня — 1176 гривень, із

## • Статистика

## Демографічна ситуація

**Чисельність населення у Тернопільській області станом на 1 грудня 2013 р. становила 1073,7 тис. осіб. У січні-листопаді 2013 р. чисельність населення зменшилася на 3606 осіб, що в розрахунку на 1000 населення становило 3,7 особи.**

Чисельність населення зменшилася за рахунок як природного скорочення населення (2495 осіб), так і міграційного (1111 осіб). Природний рух населення в січні-листопаді 2013 р., порів-

няно з січнем-листопадом 2012 р., характеризувався зниженням народжуваності на 415 дітей та смертності на 129 осіб. Міграційний рух населення характеризувався зменшенням кількості як прибулих на 1398 осіб, так і вибулих на 818 осіб.

У січні-листопаді 2013 р. у м. Тернополі та 12 районах області зафіксовано міграційне скорочення населення, у 5 районах — міграційний приріст.

**Головне управління статистики у Тернопільській області.**

## • Гаряча тема

## Точка кипіння

**Продовження. Початок на 1 стор.**

## Що далі?

22 січня голова Тернопільської обласної ради Василь Хомінець дав доручення в знак жалоби за загиблими протестувальниками вивісити на комунальних установах обласної ради чорні стрічки. «Є неприпустимим те, що у мирний час у центрі Європи під час мирних протестів гинуть люди, — вважає голова обласної ради. — Ці смерті молодих громадян України — втрата для усієї держави». День 22 січня оголосила днем жалоби Львівська міська рада. Відбулися зібрання громад з прапорами із жалобними стрічками в Івано-Франківську, Чернівцях, Ужгороді. У Луцьку актори драмтеатру, де ОДА проводила торжество з нагоди Дня Злуки, публічно оголосили про відмову грати виставу для учасників зібрання у зв'язку з загибеллю протестувальників у Києві.

22 січня глава Української православної церкви Київського патріархату Філарет відмовився від ордену “За заслуги” I ступеня, який йому з приводу 85-ліття мав би вручити Віктор Янукович, а також ордену святого апостола Іоана Богослова, повідомляє видання “День”. “З офіційного повідомлення на сайті Президента України стало відомо про указ глави держави про нагородження мене орденом “За заслуги” I ступеня, — сказав під час зустрічі з журналістами глава Української православної церкви Київського патріархату Філарет. — Також на сьогоднішньому засіданні Священний Синод Київського Патріархату виніс рішення про нагородження мене орденом святого апостола Іоана Богослова — у зв'язку з моїм 85-літтям. В умовах, які сьогодні склалися в Україні, коли загинули люди, а в центрі Києва три-

ває жорстоке протистояння, я прошу не вручати мені нагород. Це моє рішення також підтримали члени Священного Синоду та інші архиєреї, що зібралися 22 січня у Києві”.

Є й інші приклади реагування на тривожні події. На підтримку дій влади і правоохоронців буди організовані зібрання депутатів місцевих рад у Харкові, Донецьку, Одесі, Севастополі, на яких звучали звернення до Президента Віктора Януковича “зупинити безлад” та “покарати екстремістів”.

Як відомо, з часу виникнення Євромайдану, як реакції на кризовий розгін мирної акції протесту студентів на Майдані Незалежності у ніч на 30 листопада, вимоги сотень тисяч євромайданівців та української опозиції досі залишаються не почутими правлячою більшістю і, зрозуміло, не зроблено жодних кроків для їх виконання (відставка уряду, притягнення до відповідальності тих, хто віддавав злочинні накази бити мирних протестувальників, дострокові президентські і парламентські вибори). Більше того, 22 січня набули чинності п'ять нових законів, які значно обмежують свободу слова, мирних зібрань та ЗМІ в Україні.

Звернення Президента Віктора Януковича з приводу подій 19 січня на вул. Грушевського, з яким він виступив в ефірі провідних українських телеканалів 20 січня ц. р., на жаль, не зупинило кривавої бійні. “Шановні співвітчизники! Звертаюся до вас як свідомі громадяни нашої держави, які добре розуміють, які загрози для українського суспільства та держави несуть внутрішні конфлікти, розбрат і протистояння. Деякі лідери опозиції зробили заяву, що вони не причетні до масових акцій, які 19 січня мали місце на вулиці Грушевського, та закликали учасників таких акцій

припинити силове протистояння з працівниками правоохоронних органів.

Звертаюся до жителів міста Києва та інших учасників масових зібрань. Прошу вас не йти за тими, хто закликає до насильства, хто прагне спровокувати розкол між державою і суспільством та хоче вкинути український народ у горнило масових безладів...

...Лише мирний шлях, важка праця, єдність народу і наша цілеспрямованість на побудову в Україні високих стандартів життя людей приведе нас до успіху. Війна, руйнування, насилля зруйнують Україну”, — йдеться у зверненні.

## Час ультиматуму спливає

23-го січня о 20-тій

Три години 22 січня тривала зустріч лідерів опозиції Арсенія Яценюка, Олега Тягнибока та Віталія Кличка з Президентом України Віктором Януковичем. Ввечері зі сцени багатотисячного майдану вони заявили, що ця зустріч “закінчилася нічим” і через добу, тобто о 20-тій годині 23 січня, якщо Президентом не буде зроблено кроків до зупинення дії зазначених законів та не буде волі Президента до виконання інших вимог майданівців, лідери опозиції очолять наступ протестувальників на загони “Беркуту”, підуть з людьми під його кулі...

Коли цей номер “Подільського слова” готувався до друку, до завершення дії ультиматуму опозиції залишалось три години...

**P.S.** О 14:57 учора на офіційному сайті Президента України з'явилося повідомлення про те, що Віктор Янукович запропонував голові Верховної Ради Володимирі Рибаку скликати позачергову сесію парламенту для розгляду питання про політичну ситуацію в Україні.

## • Медіа-простір

## Провідні ЗМІ світу розповіли читачам про встановлену 16 січня диктатуру в Україні

**За матеріалами інтернет-видань підготувала Ірина ЮРКО.****Про останні події в Україні написали “Independent”, “Financial Times”, “The New York Times”, “BBC”, “The Guardian”, “Deutsche welle”, “Die Welt”, “Spiegel-online”. Зокрема, найактивніше спрацювали журналісти британських видань.**

## Щоденна ранкова британська газета “Independent”

у матеріалі за 18 січня “Україна ухвалює антипротестні закони” детально перераховує більшість запроваджених змін у законодавстві та передбачені покарання. Насамперед, видання пише про зміни у реєстрації неурядових організацій, які фінансуються з-за кордону, та наголошує, що нові норми є повтorenням російського досвіду. “Закони обсягом понад 100 сторінок, здається, мають на меті підготувати ґрунт для очистки вулиць від протестів, які проходять у Києві та інших містах з листопада”, — йдеться у статті “Independent”.

## Події у Києві — на першій шпальті “Financial Times”

Про жорсткі закони, спрямовані проти мітингувальників, пише “Financial Times”. Впливове британське видання надрукувало свіжий номер за 20 січня, де на першій шпальті розміщені стаття і фото про сутички у Києві 19 січня 2014 року. “Прихиль-

ники українського президента Віктора Януковича проклали собі шлях для силового розгону антивладних протестів, ухваливши драконівські покарання за захоплення громадських будівель або блокування доріг”. Ці нові норми та голосування, яке проходило за сумнівними процедурами, лише загострюють політичну кризу, наголошує “FT”. Видання також пояснює, що нові закони завдають удару по інтернет-медіа і загалом по активістах, які активно користуються соціальними мережами, оскільки за дифамацію (“дифамація” є синонімом до терміну “приниження честі, гідності та ділової репутації”, — за матеріалами Вікіпедії) передбачається кримінальна відповідальність.

## “The Guardian” і “BBC” поширили на весь світ фото- та відеосюжети про Україну

Одна з найкращих газет Великобританії “The Guardian”, окрім новин про антипротестні закони, опублікувала фотогалерею того, як проходило голосування, зокрема, фото бійки.

Британська служба “BBC” розмістила на своєму сайті відео бійки у парламенті. Видання наголошує, що закони, спрямовані на заборону протестів, були ухвалені шляхом голосування руками. “BBC” цитує заяву державного департаменту США про суперечливу процедуру ухвалення та того, що деякі із законів обмежать право на свободу слова та мирні зібрання, піддадуть тиску незалежні медіа і перешкоджатимуть роботі неурядових організацій.

## “The New York Times”

Найпопулярніша газета світу “The New York Times” подає короткий матеріал про прийняття антипротестних законів Верховною Радою України, не вдаючись у подробиці. “Український парламент у четвер прощтовхнув знищувальне законодавство, що забороняє несанкціоноване встановлення наметів у публічних місцях та накладає інші обмеження на протестувальників. Це, здається, спрямовано на дозвіл для уряду розігнати сотні демонстрантів на Майдані Незалежності у Києві, столиці”, — так розпочинається матеріал “The New York Times”. Видання вказує на те, що закон внесли у парламент прихильники президента Віктора Януковича.

## На англомовній сторінці польські медіа одностайні в оцінці законів,

які 16 січня у Верховній Раді прийняли Партія регіонів та КПУ. “Україна йде шляхом Білорусі”, — пише “Rzeczpospolita”. “Polskie Radio” називає прийняття нових законів “замахом на громадянські свободи в Україні”, “Gazeta Wyborcza” — “путінізацією України”. “Президент України зняв маску. І ми побачили обличчя Путіна”, — написали “wPolityce.pl”. Журналіст Петро Андрусечко у виданні “Нова Східна Європа” зазначає, що сесія Верховної Ради не просто відкинула Україну назад. Це цілком нова “якість” в українській політичній реальності.



• Семінар-практикум

• У правоохоронних органах



Перед учасниками обласного семінару-практикуму виступає заступник голови Тернопільської РДА Володимир Дев'ятков.

## Адмінпослуги: новий підхід

**Наталія ВОЛОШИН,**  
начальник відділу  
економічного розвитку і  
торгівлі Тернопільської  
райдержадміністрації.

З метою забезпечення зручності та оперативності отримання адміністративних послуг громадянами Тернопільського району створений та успішно функціонує Центр надання адміністративних послуг. Головна ідея запровадження такого центру полягає у зосередженні адміністративних, інформаційних, консультаційних та інших послуг в одному місці.

Центр втілює в собі новий підхід до надання адміністративних послуг населенню.

17 січня 2014 року у залі засідань Тернопільської районної державної адміністрації відбувся семінар-практикум з питань реформування системи надання адміністративних послуг та захисту прав підприємців, в якому взяли участь заступник голови Тернопільської райдержадміністрації

Володимир Дев'ятков, заступник директора департаменту економічного розвитку облдержадміністрації Євген Демчук, заступник директора департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації Володимир Івахов, заступник начальника управління Державної міграційної служби області Іван Чубатий, заступник директора Тернопільської дирекції Українського державного підприємства поштового зв'язку "Укрпошта" Валентина Удич, голова регіональної ради підприємців при ОДА Юрій Ворко, начальник відділу департаменту економічного розвитку облдержадміністрації Микола Сурков, представники підприємств кін районів, начальники економічних підрозділів, керівники та адміністратори ЦНАП Тернопільської, Підволочиської, Тернопільської та Гусятинської райдержадміністрацій, представники підприємств кін районів. Під час засідання розглянуто питання: реформування надання адміністративних послуг; рекомендаційний перелік адміністративних послуг для надання через ЦНАП; ведення реєстру адміністра-

тивних послуг та електронний документообіг; діяльність ЦНАП; проблеми та їх вирішення; захист прав підприємців та надання адміністративних послуг соціального напрямку, міграційної служби та через пошту.

Під час зустрічі керівники підприємств отримали кваліфіковані відповіді від представників обласних служб щодо отримання документів дозвільного характеру, а також ряд інших проблемних питань, які виникають у процесі господарської діяльності малого та середнього бізнесу.

Кожен мав змогу висловити свої пропозиції, які на їх думку, покращать роботу Центру надання адміністративних послуг. Сьогодні потребує врегулювання процесу одночасного отримання суб'єктами ринку ліцензії, яка засвідчує право провадження певного виду господарської діяльності та документів дозвільного характеру, які надають право на провадження певних дій щодо цього виду господарської діяльності, а також отримання фізичними особами дозвільних документів на професійну діяльність.

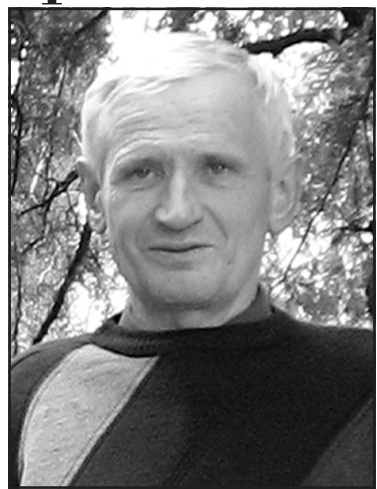
• Духовні цінності

## Щасливі миті мирного Євромайдану

Приємно мені, як журналістці, що новини з Тернопільського району слухають у різних кутках області, а нашу газету "Подільське слово" передплачують та читають в інших районах. Прямо з Києва завітав до редакції наш уважний слухач та вдячний читач, вчитель історії з Курівців Зборівського району Зеновій Матвій та розповів чимало цікавого про Євромайдан та його учасників.

— Засоби масової інформації, якими б вони досконаліми ніни не були, не можуть передати весь дух Євромайдану, — схвильовано мовить пан Зеновій. — Щоб його відчутти, треба там побувати самому.

Мене дуже обурює, коли дехто (інакше, як провокаторами я їх назвати не можу) каже, що Євромайдан — даремна затія, коли ці люди вселяють невпевненість, що з цього нічого доброго для простої української людини не вийде. Неправда! Євромайдан — це плече друга. Це холод, який взимку не відчуваєш, бо його зігривають мільйони дихань наших співвітчизників. Тут кожен знає, що від нього, зокрема, та від усіх разом залежить, чи підемо вперед, чи залишимося на задвірках історії. Тут в людях прокидається



**Зеновій Матвійв — учитель історії, краєзнавець з с. Курівці Зборівського району.**

приспана віками історична значимість нашої нації. На Євромайдані чути мову різних народів світу. А це, без перебільшення, означає, що Євромайдан — подія планетарного значення. Пам'ятаю, як з Литви прислали для учасників Євромайдану добротні теплі рукавиці, щоб люди не мерзли у холодні зимові ночі. Не знаю, що більше зіграло нас: рукавиці чи увага та повага з боку дружніх прибалтійців. Дуже підняв дух Євромайданівців мер Тбілісі, який про-

дemonстрував фото свого офісу, оформлене у кольорах української символіки. Коли ми йшли по Києву, до нас українською привітався незнайомий чорношкірий хлопець та заспівав "Червону руту". Це було приємно і нам, і йому.

На Євромайдані панує людяність та увага. Тут немає дрібниць, другорядного. Тут все основне. Пригадую, як ведучий зі сцени Євромайдану попросив підібрати по дорозі свого друга, який із жовто-блакитним прапором пішки вийшов із Збаража на Київ. Його голос почули, впізнали на дорозі цю людину та допомогли чоловікові швидше подолати немалий шлях до столиці.

Улітку ми усі були свідками хвилюючого дійства — урочистого відкриття Патріаршого Собору УГКЦ. А нині тут дають притулок Євромайданівцям, священники виголошують патріотичні проповіді. Пригадую, як ми після відправи у Соборі піднімалися на ескалаторі та співали "Ще не вмерла Україна". Подумалось: хай наша держава рухається так само вгору. Хай наші діти живуть у європейській цивілізованій державі, де кожен рівний перед законом...

**Записала Галина ЮРСА.**  
Фото автора.

## Зверненням громадян — увагу

Прокуратурою Тернопільського району систематично проводяться перевірки щодо дотримання органами державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, розташованими на території району, вимог Закону України "Про звернення громадян".

За результатами проведених перевірок, на усунення виявлених порушень закону прокуратурою району внесено 8 подань, до дисциплінарної відповідальності притягнуто 10 посадових осіб.

У прокуратуру Тернопільського району впродовж 2013 року надійшло 430 письмових звернень громадян, з них 169 вирішено, 13 задоволено, 219 звернень направлено в інші відомства для вирішення.

Оперативними працівниками

прокуратури району вживаються заходи щодо реального поновлення порушених прав громадян. Після втручання прокуратури району відновлено конституційні права громадян, а саме: виплачено заборгованість із заробітної плати, захищено земельні права.

Так, із загальної кількості вирішених звернень найбільше поширена категорія про порушення конституційних прав та свобод громадян — 86 та з питань слідства та дізнання — 55. Найбільше звернень надійшло від жителів м. Тернополя — 44, смт. Велика Березовиця — 18.

Впродовж 2013 року працівниками прокуратури Тернопільського району вирішено 4 звернення народних депутатів України.

**Андрій ШОКАЛО,**  
прокурор Тернопільського району, радник юстиції.

• Оголошення

## Допоможе "телефон довіри"

Начальник Державної фінансової інспекції в Тернопільській області Федір Бортняк просить громадян області максимально жорстко реагувати на можливі прояви корупції або службового недбалства в діях її працівників. Якщо ви відчуваєте упередженість з боку фінансового інспектора, формалізм чи відхилення від нормативно-правових актів у його роботі, негайно дзвоніть на "телефон довіри" за номером (0352) 52-54-05.

У той же час Федір Бортняк з метою дотримання фінансової дисципліни, раціонального і цільового використання державних коштів та недопущення їх розкрадання закликає усіх до співпраці з Державною фінансовою інспекцією України в Тернопільській області. Якщо Вам відомі факти неправомірних вчинків у роботі чиновників з державним майном та грошима, а тим більше факти їх незаконного привласнення, не вагайтесь — дзвоніть на "телефон довіри" за номером (0352) 52-54-05.

Зі скаргами, запитаннями та пропозиціями також можна звертатися на "телефон довіри" Державної фінансової інспекції України за номером (044) 425-38-18.

**Великоглибочецька сільська рада** оголошує конкурс на визначення юридичної особи на виконання експертної грошової оцінки земельної ділянки площею 0,0300 га, що перебуває в оренді ФОП Федірка Володимира Ярославовича з метою подальшої її купівлі.

Суб'єкти господарювання, які бажають взяти участь у конкурсі, мають право подати свої пропозиції (в конверті) у Великоглибочецьку сільську раду за адресою: вул. Середній Десяток, 12, с. Великий Глибочок, Тернопільський р-н, Тернопільська обл., тел. 29-53-88, протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

У пропозиції вказати вартість робіт з виготовлення документів з експертної оцінки та долучити копії документів, що дають право на здійснення цього виду робіт (копія ліцензії).

## Пам'яті Василя Петровича Сеника

Три роки тому, 28 січня 2011 року, після тяжкої тривалої хвороби відійшов у вічність Василь Петрович Сеник — людина, яку щиро шанували співробітники Тернопільської районної ради, керівники підприємств та установ району за професіоналізм, порядність та активну громадську позицію.

Василь Петрович Сеник багато років працював на відповідальних посадах на підприємствах та в установах Тернопільського району, був депутатом Тернопільської районної ради двох скликань. З квітня 2002 по травень 2006 рр. працював заступником голови Тернопільської районної ради, з травня 2006 року по листопад 2010 року — керуючим справами районної ради. Обіймаючи відповідальні посади, завжди залишався доброзичливим, щирим, скромним, небайдужим до людей і справ громадян.

Сьогодні віддаємо шану його пам'яті, молимося за спокій його душі і просимо всіх, хто знав Василя Петровича Сеника, згадати про нього в щирій молитві.

**Колектив виконавчого апарату Тернопільської районної ради.**

Адміністрація, профспілкорова організація, колектив Тернопільського районного територіального медичного об'єднання глибоко співчувають лікарю-отоларингологу ТРТМО Володимиру Петровичу Ліщенку з приводу тяжкої і непоправної втрати — смерті матері.

Тернопільська районна організація Товариства Червоного Хреста України висловлює співчуття лікарю-отоларингологу Тернопільського районного територіального медичного об'єднання Володимиру Петровичу Ліщенку з приводу смерті матері **Клари Яківни РАДЧЕНКО.**



• Вітаємо!

• Круглий стіл

• Вітаємо!

Від щирого серця вітаємо з днем народження коханого чоловіка, люблячого тата, дорогого сина, зразкового зятя **Андрія Миколайовича МАЦЬКА**.

Хай доля подарує зорепад  
Здоров'я, щастя, успіхів, надії,  
Життя хай квітне, як вишневий сад,  
Здійсняться задуми і заповітні мрії!

**З повагою і любов'ю – рідні.**

• **Безпека**



## “Надзвичайники” у Великих Гаях

**Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.**

**21 січня працівниками управління Державної служби з надзвичайних ситуацій Тернопільської області спільно з представниками соціальних служб, міліції, комунальних установ Тернопільського району та Великогаївської сільської ради здійснено виїзд у село Великі Гаї Тернопільського району, де проведено ознайомлення населення з правилами пожежної і техногенної безпеки. Захід відбувся під керівництвом провідного інспектора сектору пожежної безпеки управління Державної служби з надзвичайних ситуацій Тернопільської області Володимир Андрунька.**

Протягом дня дві рейдові групи, до складу яких увійшло більше десятка осіб, здійснили поєднаний обхід соціально неблагополучних, багатодітних і малозабезпечених сімей, а також одиноких людей літнього віку, з якими провели профілактичні бесіди, ін-

• **У райдержадміністрації**

Перший заступник голови Тернопільської районної державної адміністрації Анатолій Жейнов провів апаратну нараду з питань оперативної роботи. Розглянуто питання про реалізацію в районі завдань Президента України щодо забезпечення національної єдності та громадянської злагоди (у контексті відзначення Дня Соборності та Свободи України і 95-ї річниці проголошення Акту Злуки). Дано відповідні доручення.

• **Декларування-2014**

## Тернополяни задекларували доходів більше, ніж на мільйон гривень

Лише протягом 20 днів нового року мешканці Тернополя і Тернопільського району задекларували отримані протягом 2013 року доходи на суму 1 млн. 26 тис. грн.

Понад 60 відсотків, а це 628 тис. грн., — доходи, отримані у вигляді спадщини. Від продажу рухомого та нерухомого майна тернополянами було отримано 384,4 тис. грн. Декларантам належить сплатити до бюджету 34,8 тис. грн. податку на доходи фізичних осіб.

Нагадаємо, що з 1 січня стартовала кампанія з декларування громадянами майнового стану і доходів, отриманих у 2013 році, яка триватиме до 1 травня по-

точного року. Бланк податкової декларації та порядок її заповнення розміщено на офіційному веб-порталі Міндоходів.

Платники податків також мають можливість заповнити та направити декларацію про майновий стан і доходи через Інтернет. Для користування цією послугою платнику потрібно мати електронний ключ цифрового підпису та відповідне програмне забезпечення, які можна безкоштовно отримати у центрі обслуговування платників Тернопільської об'єднаної ДПІ ГУ Міндоходів у Тернопільській області.

**Інформаційно-комунікаційний відділ Тернопільської об'єднаної ДПІ ГУ Міндоходів у Тернопільській області.**

**Тернопільська районна державна адміністрація оголошує конкурс на надання супутніх послуг у приміщенні центру надання адміністративних послуг.**

Для участі у конкурсі до конкурсної комісії подають такі документи: заява за формою, встановленою організатором конкурсу; конкурсна пропозиція, яка подається в конверті з написом “На конкурс щодо надання супутніх послуг. Не відкривати до початку конкурсу”. На конверті зазначаються найменування або прізвище, ім'я, по батькові учасника, його місцезнаходження або місце проживання, номери телефонів та перелік супутніх послуг, на надання яких він претендує; засвідчені в установленому порядку копії установчих документів (для фізичної особи-підприємця — документа, що посвідчує особу), дозволів, ліцензій, у разі, коли провадження відповідного виду господарської діяльності передбачає їх наявність; довідка про те, що стосовно учасника не порушено справу про банкрутство; довідка з обслуговуючого банку про відсутність простроченої заборгованості за кредитами, дійсна на момент розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями; довідка територіального органу Міндоходів про відсутність заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), дійсна на момент розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями.

Учасники можуть подавати пропозиції щодо умов надання супутніх послуг. Документи приймаються протягом 30 календарних днів з дня опублікування оголошення за адресою: м. Тернопіль, вул. Майдан Перемоги, 1, приймальня райдержадміністрації (тел. 43-59-33).

## Уроки історії

22 січня у центральній районній бібліотеці смт. Великі Бірки відбувся круглий стіл “Великий День Злуки”. У круглому столі взяли участь перший заступник голови Тернопільської районної державної адміністрації Анатолій Жейнов, заступник голови Тернопільської районної державної адміністрації Неля Саржевська, керівник апарату Тернопільської районної державної адміністрації Арсен Чудик, начальник відділу освіти Тернопільської РДА Марія Краковецька, начальник відділу культури Тернопільської РДА Андрій Галайко, історик, директор Смиковецької ЗОШ І-ІІ ст. Ігор Матвіїшин, користувачі бібліотеки та працівники центральної

районної бібліотеки. Директор Тернопільської ЦРБ Ольга Василюк відкрила засідання круглого столу. Історичну довідку про проголошення Акту Злуки ЗУНР та УНР, який декларував об'єднання Галичини, Буковини, Угорської Русі та Наддніпрянської України в єдину державу — Українську Народну Республіку надала бібліотекар центральної районної бібліотеки Людмила Гнатишин. В бібліотеці організована книжкова виставка “Соборність рідної землі — свобода нації, держави”. З перелогом літератури на цю тематику виступила завідувача відділом обслуговування центральної районної бібліотеки Олександра Лісовська.

• **Ринок праці**

## Виплати безробітним — під контролем

Протягом січня-грудня 2013 року Тернопільським міськрайонним центром зайнятості на виплати допомоги з безробіття було спрямовано 28 млн. 975 тис. грн. Така допомога нараховується особі до дня останнього відвідування центру зайнятості включно та виплачується через банківські установи. Її нарахування здійснюється подекадно, тобто, 10, 20, 30 (31) числа кож-

ного місяця. Допомогу з безробіття на 01.01.2014 року отримували 2392 особи зі статусом безробітного (80,3% їх загальної чисельності). Середній розмір її становив 1025,2 грн. Щоденно проводиться моніторинг з питань матеріальних виплат безробітним. Ці питання перебувають під постійним контролем служби зайнятості.

• **Місьцеве самоврядування**

## Кожна громада матиме статут

**Галина ЮРСА, ТРР “Джерело”.**

**У засіданні асоціації сільських та селищних рад Тернопільського району, яке відбулося 17 січня, взяли участь 27 сільських та селищних голів із сорока. Голова асоціації Роман Мацелюх привітав присутніх колег та запрошених із різдвяно-новорічними святами та побажав усім плідної співпраці. А вже асоціація для того і створена, щоб допомагати одне одному, ділитися досвідом, інформувати про нове у законодавстві щодо місцевого самоврядування, вчитися в інших та, можливо, і на власних помилках.**

На порядок денний було винесено ряд актуальних питань сьогодні, зокрема, про взаємодію сільських, селищних рад і Тернопільського РВ УМВС України у Тернопільській області з питань громадської безпеки та дотримання законності; про незарукування кредиторської заборгованості бюджетів сільських і селищних рад органами Державного казначейства та вирішення цих питань у 2014 році; про затвердження сесіями сільських та селищних рад положення про сільські і селищні заклади культури (будинки культури, народні дома, клуби тощо), підзвітності та підконтрольності їх керівників виконавчим комітетам рад, про порядок реєстрації статутів територіальних громад в органах юстиції; про затвердження статутів місцевих громад тощо.

Нині сільські та селищні ради затверджують, а дехто ще пише, статuti територіальних громад. З цього приводу виникає багато питань. Начальник управління юстиції у Тернопільському районі Михайло Нацюк пояснив, що ні зі статутами, ні з їх реєстрацією проблем не буде. А вже типові тексти статутів опубліковані на сайті управління юстиції, можуть при бажанні бути доповнені відповідно до вимог окремих сільських і селищних рад. З реєстрацією також не буде особливого клопоту, і ціна за такі послуги мізерна. Михайло Нацюк зазначив, що кожен, хто хоче отримати консультацію з приводу статуту територіальної громади та усіх питань, пов'язаних з його реєстрацією в органах юстиції району,

у робочий час може звертатися до нього як особисто, так і в телефонному режимі. Начальник Тернопільського районного управління юстиції відповів на усі запитання сільських і селищних голів.

Нині час вимагає порядку у всьому. Маю на увазі комунальні підприємства, які мають бути затверджені відповідною радою та мати зареєстровані статuti, а також право їх власності на будівлю, землю, розмежування територій тощо. Якщо таких вимог не виконано, то в майбутньому важко буде зробити, зокрема, навіть косметичний, капітальний ремонт чи вчинити інші дії, виділяти чи отримувати на це кошти. Це стосується й сільських закладів культури. Як комунальні підприємства сільських чи селищних рад, їхні директори призначаються та підзвітні нині сільській, селищній раді.

Одне з найболючіших питань життєдіяльності сільських і селищних рад Тернопільського району — незарукування їх кредиторської заборгованості органами Держказначейства. А ця заборгованість, за найскромнішими підрахунками, сягає більше мільйона гривень. Як констатували сільські та селищні голови, ситуація не вкладається в жодні рамки здорового глузду. Сільська громада заробляє кошти, направляє їх на свій розвиток, але вони не можуть бути використані за призначенням. Мало того, що, потрапляючи на рахунки сільських і селищних рад, у Держказначействі реальні гроші стають віртуальними. Вони “випаровуються” не знайти куди. І найбільшими заручниками у цій ситуації стають сільські та селищні голови. Бо вони підписують усі документи, а, отже, і відповідальність за те, що хтось виконав роботу, але досі не отримав за це коштів, лягає саме на їхні плечі. “Без вирішення цієї проблеми планувати соціально-економічний розвиток сільських і селищних рад на 2014 рік немає сенсу”, — сказав Роман Мацелюх.

Сільські голови: Чистилова — Ігор Полотнянко, Білої — Надія Мотика, Гаїв Шевченківських — Світлана Лютинечка попросили усі громади Тернопільського району підтримати їх клопотання щодо скасування розпорядження голови Тернопільської ОДА Валентина Хоптяна про розміщення полігону для сортування твердих побутових відходів на території відправованого піщаного кар'єру у Чистиліві.

Дорогого похресника **Назарія НАВОРИНСЬКОГО** із с. Чернелів-Руський вітаю з 18-річчям.

Хай промінчик сонця,  
як ангелик Божий  
Прилетить до Тебе й сяде  
на плече,  
Принесе здоров'я, щастя й добру долю.  
Пам'ятай, рідненький: я люблю Тебе.  
Хай завжди для Тебе сонце сяє  
І Твоя усмішка світить, не згасає.  
Дощиком рясненьким пада з неба щастя,  
Хай Тобі, Назарію, все на світі вдається.  
Хай з Тобою завжди буде Матір Божа,  
Маленький Ісусик Тебе оберігає,  
Матинка Пречиста за руку тримає,  
У своїй опіці завжди Тебе має.

**3 любов'ю — хресна мама з родиною.**

Дорогого **Назарія Володимирова НАВОРИНСЬКОГО** із с. Чернелів-Руський Тернопільського району вітаємо з 18-річчям.

Незабутніх вражень, щасливих подій,  
Здійснення задумів, втілення мрій,  
Настрою бадьорого, молодечих сил,  
Творчого натхнення, соколиних крил,  
В кожнім починанні — бачення мети,  
У добрі та праці кожен день рости!

**3 любов'ю — рідні.**

Щиро вітаємо з днем народження класовода 3-А класу Великоглибочецької ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Я. Стецька **Лесю Ярославівну БЛІК**.

Хай Вам завжди усміхається доля,  
Несуть тільки радість роки,  
Хай щастя й здоров'я не зрадять ніколи,  
Хай збудеться мрія, бажання, думки.

**3 повагою — учні 3-А класу Великоглибочецької ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Я. Стецька та батьки.**

Педагогічний колектив Великоглибочецької ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Я. Стецька щиро вітає з днем народження вчителя початкових класів **Наталію Володимирівну КМЕТЬ**, вчителя зарубіжної літератури **Олександрю Богданівну СПІЧАК**.

Хай сонечко світить із ясного неба,  
Бажаємо всього, чого тільки треба.  
Хай доля дарує довгого віку,  
Добре здоров'я і щастя без ліку,  
Хай Вас обминають біди й тривоги,  
Цвітом і рясом проляжуть дороги.

Колектив Баворівської ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з днем народження працівника школи **Оксану Володимирівну ФЕМЧУК**.

Хай доля намітить Вам років багато,  
Відпустить здоров'я, щастя й добра,  
Хай повніться ласкою рідная хата,  
Багато в ній буде людського тепла.

Колектив Великолуцької ЗОШ І ст. щиро вітає з днем народження технічного працівника **Марію Богданівну ХОМУ**.

Хай незліченні будуть роки,  
Багаті сонцем та добром,  
Веселим — спів, легкими — кроки,  
Хай доля сповниться добром.

Колектив Баворівської ЗОШ І-ІІІ ступенів щиро вітає з днем народження працівника школи **Ірину Станіславівну БОБРИВЕЦЬ**.

Нехай щастя і долі вітрила  
Мчать Ваш човен до тої землі,  
Де панує лиш радості сила,  
Де збуваються мрії усі.

Колектив Великолуцької ЗОШ І ст. щиро вітає з днем народження директора Мишколицької ЗОШ І-ІІІ ст. **Андрія Ігоровича ЧЕРНЕЦЯ**.

Бажаєм успіхів великих у роботі  
Й побільше творчих Вам натхнень,  
Нехай минають завжди всі турботи  
І хай приносить радість кожен день.

Колектив територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) щиро вітає з днем народження соціального працівника **Оксану МIRONIVNU БАУТИНУ** з с. Білоскірка.

Хай щастя переповнює це свято  
І золоті мрії небосхил,  
Хай вдліть доля радості багато,  
Енергії, завзяття, творчих сил.



• Акції

## У гості — з подарунками

Галина ЮРСА,  
ГРР "Джерело".

Один мудрий священик оповів своїм вірянам таку історію. Ходили колись давно божі люди із села в село та розповідали усім, кого зустрічали, про милість Господню. Бог так полюбив людей, що послав на землю свого Сина єдинородного, щоб кожен, хто в нього увірує, не вмер, а мав життя вічне.

В одному з сіл дуже приязно поставились до посланців Благої звістки. Уважно їх вислухали, напоїли джерельною водою та нагодували. А коли божі люди відходили з цього села, то запропонували їм у дорогу наїдки та вино. Проте божі люди не хотіли обтяжувати себе зайвим вантажем та ввічливо відмовились від запропонованого. В іншому селі божих людей навіть і слухати не хотіли, обізвали їх поганими словами, вигнали і мало не побили.

Молодший з подорожніх згодом запитав свого старшого наставника: "Учителю, за що вони поглумилися з нас, обізвали так непристойно, ще й хотіли бити?". Мудрий сивий старець відказав: "Види з свого серця цей біль і забудь. Бо все добре, що хотіли нам дати люди у першому селі, з ними і зосталось. А що залишилось тим, хто нас образив? Їхнє зло. Тож, не сумуй, і завжди будеш з тим, що ти даєш людям".

Той, хто дає, ніколи не втрачає.



Спеціаліст ЦСССДМ, волонтер Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України Світлана Король зі своїми підопieczними з Настасова під час акції "Засіваємо добро разом".

Серце добре та милостиве смутку не знає. Воно завжди дбає і тішиться за інших. За цим принципом живе Тернопільська районна організація Товариства Червоного Хреста України. У час різдвяно-новорічних свят голова товариства Ольга Нижник разом з директором Тернопільського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Тетяною Непочатовою, волонтерами підготували та провели акцію "Засіваємо добро разом". Соціальні працівники цих служб

відвідали 38 сімей із числа кризових категорій та подарували потрібні їм речі — одяг, взуття, іграшки. Особливо раділи дарункам діти.

Добре потрудились у ці дні Ірина Пасічник (с. Мироліубівка, с. Лучка), Ірина Гришів (с. Великі Бірки), Світлана Король (с. Настасів), Алла Кізлик (с. Мишковичі). Незважаючи на власну зайнятість, непогоду, ці жінки зробили все від них залежне, щоб принести радість у людські оселі.

• Шкільний меридіан

## "Чарівна ковзанка"

Людмила ДЕЙНЕКА,  
Фото автора.

У житті кожної дитини має бути якомога більше приємних і радісних моментів. Цирк — джерело веселощів, радості і посмішок.

29 грудня 2013 року учні Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст. разом з класоводами Надією Петрівною Бурмакою та Надією Іванівною Боївкою відвідали новорічну виставу "Чарівна ковзанка", яку репрезентував єдиний в Україні цирк на льоду з ефектами ЗД.

Малечу розважали повітряні гімнасти, "фаєрмен", "дівчина-змія", дует клоунів "Маніво", балет "Гранд", додали чудового настрою гра з хула-хупами, лазерне шоу. Під час вистави діти мали змогу побачити пітонів, гігантського папугу Ара, котів, дикобразів, яструба, блакитного пещця, лисицю, камерунських козлів, ламу, пелікана, голубів-якобінів, з захопленням подивились шоу Тауерських воронів. "Мені дуже



Цирк цікавий і малечі, і старшокласникам.

сподобалася вистава, особливо тварини, які виконували різні трюки! Було весело і цікаво. Я отримав заряд позитивних

емоцій і з радістю прийшов би сюди ще раз", — поділився враженнями четвертокласник Ярослав Ониськів.



Педагоги та учні Ігровицької ЗОШ І-ІІ ст. у цирку "Гранд", м. Тернопіль.

• Культура

## Профспілковий подарунок у Різдвяні свята

Любов БИК,  
голова профспілкової організації працівників культури Тернопільського району.

15 січня працівники культури Тернопільського району день здачі звіту в області за 2013 рік поєднали із культурним заходом — переглядом прем'єри вистави у Тернопільському академічному обласному українському драматичному театрі ім. Т. Шевченка.

Гарний різдвяний настрій, заряд позитивних емоцій та атмосферу свята з легким присмаком повернення у дитинство надала глядачам прем'єра музичної комедії "Ніч перед Різдвом". Це була сучасна комедія на основі класичного твору Миколи Гоголя, режисура — заслуженого діяча мистецтв України В'ячеслава Жили.

Шлях до серця дівчини лежить через... черевички. Коваль Ваку-

ла, який напередодні Різдва втратив від кохання здоровий глузд, вирішує у будь-який спосіб здобути черевички, які носить цариця, й розтопити крижане серце своєї Оксани. Передріздвяна ніч приховує в собі дива, й манить незвичайними пригодами, які збуваються. Тут і колоритна Солоха зі своїми любовними походеньками з Чортом, Дяком, Головою та Чубом. Містичний характерник Пацюк, який має блат із самісіньким пеклом, козаки з Січі і навіть Цариця, яка таки дарує Вакулі черевички із золота. Красива казка про шалене кохання з яскравими масовими сценами, піснями, танцями, іскрометним гумором, колядками, різдвяним вертепом, неймовірно казковою сценографією. Не спішайте занурюватись у зимові безрадісні будні, адже свята продовжуються.

Працівники культури мали змогу побачити прем'єру вистави завдяки районній організації профспілки.

• Служба 102

## Погіршення погодних умов спонукало до крадіжки

Ілона ГАЙДАДІНА,  
ВДСО при УМВСУ в Тернопільській області.

І ось знову на пульт централізованого спостереження Державної служби охорони надійшов сигнал "тривога" з тернопільського магазину, розташованого на вулиці Живої.

Молодий чоловік вирішив збагатитися курткою, за яку не мав наміру платити гроші, без роздумів сховав "здобич" у сумку і хотів чкурнути з магазину, але на заваді стала працівниця цього магазину, яка й натиснула тривожну кнопку. Черговий наряд окремого батальйону міліції управління Державної служби охорони при УМВСУ в Терно-

пільській області негайно виїхав на місце пригоди. Група затримання УДСО виявила в торговельному залі підозрюваного у крадіжці 25-річного громадянина Житомирської області, який шляхом вільного доступу викрав куртку.

Мабуть, погіршення погодних умов спонукало крадія підшукати собі новий зимовий одяг, проте суми в 1,600 грн. у нього не знайшлося і, щоб зекономити, вирішив поцупити.

Затриманий у скоєному зізнався. Правопорушник був доставлений до Тернопільського міського відділу міліції, де вирішується питання про притягнення зловмисника до кримінальної відповідальності, відповідно до ст. 185 ч. 1 Кримінального кодексу України — крадіжка.

• Консультації

## Посвідка на проживання в Україні

Підтвердженням того, що іноземний громадянин чи особа без громадянства законно перебуває на території нашої держави, є посвідка на тимчасове чи постійне проживання в Україні. Також цей документ посвідчує особу іноземця.

Право на оформлення посвідки на тимчасове проживання мають іноземці, які прибули в Україну з метою працевлаштування; навчання; воз'єднання із сім'єю (коли один з подружжя — громадянин України; коли один з членів сім'ї має посвідку на тимчасове проживання в Україні); реалізації проекту міжнародної технічної допомоги; роботи в релігійній організації; в представництвах та філіях іноземних організацій, компаній або банків; культурної, освітньої, наукової та добровольчої діяльності; роботи кореспондентом або представником іноземного ЗМІ.

Підставою для отримання посвідки на постійне проживання в нашій країні є отримання дозволу на імміграцію, прибуття на постійне місце проживання до України. Посвідка на постійне проживання не обмежує перебування людини в Україні часовими рамками, а на тимчасове проживання є дійсною протягом року і за наявності підстав може бути продовжена.

Для того, щоб оформити ту чи іншу посвідку, іноземцеві слід звернутися до територіальних підрозділів Державної міграційної служби (ДМС). Зробити це потрібно не пізніше, ніж за 15 днів до закінчення дозволеного строку перебування на території України (для іноземців, які прибули з країн

із візовим порядком в'їзду, обов'язкова наявність довгострокової візи типу "Д") або ж протягом дії дозволу на імміграцію, який видається строком на один рік.

## Де зареєструвати новонароджену дитину?

Де зареєструвати маля? Таке питання, мабуть, виникало у багатьох молодих батьків. Однак варіантів, як виявилось, не так вже й багато.

Малолітню дитину можна зареєструвати лише разом хоча б із одним з батьків, каже головний спеціаліст відділу паспортної роботи, громадянства та реєстрації фізичних осіб УДМС України в Тернопільській області Людмила Скаржевська.

Якщо батьки зареєстровані за однією адресою, каже Людмила Миронівна, у міграційну службу потрібно подати заяву про реєстрацію дитини (заповнюється у міграційній службі), свідоцтво про народження дитини та паспорт одного з батьків. Якщо ж батьки зареєстровані за різними адресами, зауважує спеціаліст, то для реєстрації дитини разом з одним із батьків до пакету документів слід також долучити письмову згоду другого з батьків і довідку територіального підрозділу або відділу адресно-довідкової роботи УДМС за місцем проживання про те, що дитина не зареєстрована за його адресою.

За реєстрацію місця проживання сплачується державне мито у розмірі — 0,85 грн. Реєстрація здійснюється у день звернення.

Управління Державної міграційної служби в Тернопільській області.



27 СІЧНЯ ПОНЕДІЛОК

УТ 1

06.00 Православний календар. 06.05, 7.00, 8.00 Новини. 06.10, 7.05, 8.05 Спорт. 06.30 Догрого ранку, Україно!

УТ 1

06.00 Православний календар. 06.05, 7.00, 8.00 Новини. 06.10, 7.05, 8.05 Спорт. 06.30 Догрого ранку, Україно!

29 СІЧНЯ СЕРЕДА

УТ 1

06.00 Православний календар. 06.05, 7.00, 8.00 Новини. 06.10, 7.05, 8.05 Спорт. 06.30 Догрого ранку, Україно!

30 СІЧНЯ ЧЕТВЕР

УТ 1

06.00 Православний календар. 06.05, 7.00, 8.00 Новини. 06.10, 7.05, 8.05 Спорт. 06.30 Догрого ранку, Україно!

31 СІЧНЯ П'ЯТНИЦЯ

УТ 1

06.00 Православний календар. 06.05, 7.00, 8.00 Новини. 06.10, 7.05, 8.05 Спорт. 06.30 Догрого ранку, Україно!

1 ЛЮТОГО СУБОТА

УТ 1

06.00 Підсумки. 06.15 Х/ф «Дожиємо до понеділка».

2 ЛЮТОГО НЕДІЛЯ

УТ 1

06.05 Світ православ'я. 06.15 Сміх з достоякою додому. 07.05 Панянка та кулінар.

12.00, 15.00, 18.20 Новини. 12.10, 18.50, 21.30 Діловий світ. 12.25 Праву на захист.

12.00, 15.00, 18.20 Новини. 12.10, 19.00, 21.30 Діловий світ. 12.30 Шэф-кухар країни.

12.00, 15.00, 18.20 Новини. 12.10, 18.55, 21.30 Діловий світ. 12.20 Українська пісня.

12.00, 15.00, 18.20 Новини. 12.10, 18.50, 21.30 Діловий світ. 12.25 Віра, Надія, Любов».

12.00, 15.00, 18.20 Новини. 12.10, 18.50, 21.30 Діловий світ. 12.25 Віра, Надія, Любов».

12.00, 15.00, 18.20 Новини. 12.10, 18.50, 21.30 Діловий світ. 12.25 Віра, Надія, Любов».

12.00, 15.00, 18.20 Новини. 12.10, 18.50, 21.30 Діловий світ. 12.25 Віра, Надія, Любов».

Канал «1+1»

06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.00, 23.35 "ТСН". 06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з "1+1".

06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.25 "ТСН". 06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з "1+1".

06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.25 "ТСН". 06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з "1+1".

06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.25 "ТСН". 06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з "1+1".

06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.25 "ТСН". 06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з "1+1".

06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.25 "ТСН". 06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з "1+1".

06.05, 7.00, 8.00, 9.00, 19.30, 23.25 "ТСН". 06.45, 7.10, 8.10 "Сніданок з "1+1".

Інтер

05.30, 22.40 Т/с "Хуторянин". 06.15, 19.05 Т/с "Поки станція спить".

05.30, 22.40 Т/с "Хуторянин". 06.15, 19.05 Т/с "Поки станція спить".

05.30, 22.40 Т/с "Хуторянин". 06.15, 19.05 Т/с "Поки станція спить".

05.30, 22.40 Т/с "Хуторянин". 06.15, 19.05 Т/с "Поки станція спить".

05.30, 22.40 Т/с "Хуторянин". 06.15, 19.05 Т/с "Поки станція спить".

05.30, 22.40 Т/с "Хуторянин". 06.15, 19.05 Т/с "Поки станція спить".

05.30, 22.40 Т/с "Хуторянин". 06.15, 19.05 Т/с "Поки станція спить".

ІСТV

05.50 Світанок. 06.50, 16.45 Т/с "Літєйний". 08.45, 12.45 Факти.

05.50 Світанок. 06.50, 16.45 Т/с "Літєйний". 08.45, 12.45 Факти.

05.50 Світанок. 06.50, 16.45 Т/с "Літєйний". 08.45, 12.45 Факти.

05.50 Світанок. 06.50, 16.45 Т/с "Літєйний". 08.45, 12.45 Факти.

05.50 Світанок. 06.50, 16.45 Т/с "Літєйний". 08.45, 12.45 Факти.

05.50 Світанок. 06.50, 16.45 Т/с "Літєйний". 08.45, 12.45 Факти.

05.50 Світанок. 06.50, 16.45 Т/с "Літєйний". 08.45, 12.45 Факти.

СТБ

05.30, 15.55 "Усе буде добре!". 06.15, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".

05.30, 15.55 "Усе буде добре!". 06.15, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".

05.30, 15.55 "Усе буде добре!". 06.15, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".

05.30, 15.55 "Усе буде добре!". 06.15, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".

05.30, 15.55 "Усе буде добре!". 06.15, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".

05.30, 15.55 "Усе буде добре!". 06.15, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".

05.30, 15.55 "Усе буде добре!". 06.15, 18.20 "Неймовірна правда про зірок".

Новий канал

06.10, 6.55 Kids' Time. 06.15, 13.25 М/с "Губка Боб".

06.10, 6.55 Kids' Time. 06.15, 13.25 М/с "Губка Боб".

06.10, 6.55 Kids' Time. 06.15, 13.25 М/с "Губка Боб".

06.10, 6.55 Kids' Time. 06.15, 13.25 М/с "Губка Боб".

06.10, 6.55 Kids' Time. 06.15, 13.25 М/с "Губка Боб".

06.10, 6.55 Kids' Time. 06.15, 13.25 М/с "Губка Боб".

06.10, 6.55 Kids' Time. 06.15, 13.25 М/с "Губка Боб".

ТБТ

06.05 "Джерело духовності". 07.00 "Історичний календар".

06.05 "Джерело духовності". 07.00 "Історичний календар".

06.05 "Джерело духовності". 07.00 "Історичний календар".

06.05 "Джерело духовності". 07.00 "Історичний календар".

06.05 "Джерело духовності". 07.00 "Історичний календар".

06.05 "Джерело духовності". 07.00 "Історичний календар".

06.05 "Джерело духовності". 07.00 "Історичний календар".

ІСТV

06.00 Остаточний вердикт. 07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.

06.00 Остаточний вердикт. 07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.

06.00 Остаточний вердикт. 07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.

06.00 Остаточний вердикт. 07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.

06.00 Остаточний вердикт. 07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.

06.00 Остаточний вердикт. 07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.

06.00 Остаточний вердикт. 07.00, 9.00, 17.00, 19.00 Події.

Етеp-фiльм

10.00 Х/ф "Казка про Зоряного хлопця". 11.45, 16.10 Х/ф "Жарт за жартом".

10.00 Х/ф "Казка про Зоряного хлопця". 11.45, 16.10 Х/ф "Жарт за жартом".

10.00 Х/ф "Казка про Зоряного хлопця". 11.45, 16.10 Х/ф "Жарт за жартом".

10.00 Х/ф "Казка про Зоряного хлопця". 11.45, 16.10 Х/ф "Жарт за жартом".

10.00 Х/ф "Казка про Зоряного хлопця". 11.45, 16.10 Х/ф "Жарт за жартом".

10.00 Х/ф "Казка про Зоряного хлопця". 11.45, 16.10 Х/ф "Жарт за жартом".

10.00 Х/ф "Казка про Зоряного хлопця". 11.45, 16.10 Х/ф "Жарт за жартом".

Банк речей

при Тернопільському районному територіальному центрі соціального обслуговування проводить збір одягу та взуття, придатного для користування. Всі речі роздадуть одиницом малозабезпеченим людям.

Звертаюся за адресою: м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 10, тел.: 53-81-12, 53-79-06.



# Байківці і байківчани

Видання Байковецької сільської ради

№1 (24)

• Візиту

## Переймати досвід кращих

Ірина ЮРКО.  
Фото автора.

16 січня у Байківцях з робочим візитом перебувала начальник управління з питань туризму та курортів Тернопільської обласної державної адміністрації Леся Серетна, яка є куратором Тернопільського району. Мета візиту — ознайомлення з потенціалом села.

Леся Серетна побувала у дитячому садку "Метелик" с. Байківці, в Байковецькій ЗОШ I-II ст., в будинку культури, провела робочу зустріч з головою Тернопільського обласного відділення Всеукраїнської асоціації сільських і селищних рад, Байковецьким сільським головою Анатолієм Куликом. Участь в обговоренні актуальних питань в рамках візиту куратора Тернопільського району взяв завідувач юридичним сектором апарату Тернопільської райдержадміністрації В'ячеслав Чаповський. У ході зустрічі обговорено питання соціально-економічного розвитку села, наповнення і розподіл бюджету, інвестиційної привабливості території Байковецької сільської ради.

— Те, як розвиваються Байківці — приклад не тільки для району, але й Тернопільської області і навіть України, — зазначила куратор Тернопільського району Леся Серетна. — Закликаю інших сільських і селищних голів переймати досвід Байковецького сільського голови Анатолія Кулика.

Куратор Тернопільського району ознайомила з проблемними



Начальник управління з питань туризму та курортів Тернопільської ОДА, куратор Тернопільського району Леся Серетна під час робочої зустрічі з головою Тернопільського обласного відділення Всеукраїнської асоціації сільських і селищних рад, Байковецьким сільським головою Анатолієм Куликом.

питаннями Байковецької сільської ради, які є зараз на часі. Зокрема, Леся Йосипівна цікавилася, як використовуються державні субвенції на ремонт та будівництво доріг. "Сума державних субвенцій визначається з урахуванням кількості зареєстрованих автомобілів, — відповів Анатолій Кулик. — Впродовж 2013 року повністю освоєно всю суму — 39 тис. 762 грн. державних субвенцій на капітальний ремонт доріг Байковецької сільської ради. Водночас, ми не можемо провести необхідний ремонт центральної дороги Байковець, оскільки вона у комунальній власності Служби автомобільних доріг Тернопільської області, яка, на жаль, не має фінансової

можливості утримувати дорожнє покриття Тернопільщини у належному стані". Використання коштів з сільського бюджету для обслуговування цієї дороги чинним законодавством України розцінюється як нецільове використання коштів. За результатами зустрічі, у рамках компетенції куратора Тернопільського району Леся Серетна пообіцяла вивчити це питання та вжити необхідних заходів. "Я цілком підтримую позицію Байковецької сільської ради щодо передачі на її баланс центральної дороги, яка нині є комунальною власністю Служби автомобільних доріг Тернопільської області", — підсумувала Леся Серетна.

• *Новачії*

## Буде офіційний сайт

Як повідомила нашому кореспонденту бухгалтер-діловод Ірина Сич, 1 березня 2014 року в дію вступить офіційний сайт Байковецької сільської ради.

— Сайт розробляємо з метою

відкрити мешканцям нашого села доступ до публічної інформації щодо роботи Байковецької сільської ради, — зазначила Ірина Сич. — Тут можна буде ознайомитись із структурою сільської ради, будуть дані про керівництво, депутатів, про роботу постійних комісій і се-

сій, проекти, які виносяться на їх розгляд, прийняті рішення та інша офіційна і, сподіваюсь, корисна для майбутніх користувачів сайту інформація.

Адміністратором сайту буде бухгалтер-діловод Байковецької сільської ради Ірина Сич.

• *День за днем*

• Станом на початок 2014 року в Байковецькій сільській раді проживало 1807 осіб, що на 85 жителів більше, ніж було у січні 2013 року. Найстаршим мешканцем села Байківці є Іван Евстахійович Пулька, який народився 1 січня 1920 року. Юлія Трохимівна Цимборська — найстарша серед байківчанок, вона народилася 23 червня 1921 року. 11 грудня 2013 року народилася наймолодша байківчанка — Катерина Володимирівна Бойко. Наймолодший байківчанин Святослав Олександрович Нецай народився 15 грудня 2013 року.

• У січні 2014 року в Байковецькій сільській раді зареєстровано 578 приватних будин-

ків і два 9-поверхових будинки (555 квартир).

• На території Байковецької сільської ради діє 1 сільськогосподарське підприємство — ТОВ "Вікторія" (генеральний директор — Степан Маціборка) і 18 промислових підприємств. Діє 502 домогосподарства. Кількість землекористувачів (окрім орендарів) складає 2857 осіб.

• За результатами моніторингу, в Байковецькій сільській раді зареєстровано 60 голів великої рогатої худоби, 7 коней, 15 кіз, 176 свиней, 283 кролі, 4363 голви птиці, 103 бджолосім'ї.

• У січні 2014 року на території Байковецької сільської ради виявлено два випадки захворю-

вання тварин на сказ. Інфіковані тварини утилізовані і не несуть загрози населенню.

• Згідно з даними генерального плану населеного пункту, площа Байковецької сільської ради становить 1180 гектарів. Для порівняння, у 2007 році територія села знаходилася у межах 347 га.

• У межах генерального плану Байковецької сільської ради є тринадцять масивів: Байківці, Гаї Чумакові, Гаї Ходорівські, Русанівка, Європейський, Зоряний, Сонячний, Північний, Центральний, Подільський, Галицький, Ліщина, Приміський. Найбільший масив — Сонячний.

• *Оголошення*

Байковецька сільська рада звертається до розповсюджувачів зовнішньої реклами, рекламні засоби яких розміщені обабіч автодороги Стрий — Тернопіль — Кіровоград — Знамянка (вул. Смиковецька, с. Байківці) від АЗС "WOG" до аеропорту, а також автодороги Доманове — Ковель — Чернівці — Терембече (вул. Шумська, с. Байківці) від КПП ДАІ до дорожнього знаку с. Байківці, звернутись до виконавчого комітету Байковецької сільської ради в термін до 01.03.2014 року з метою врегулювання виконання Закону України "Про рекламу" (270/96-ВР), відповідно до Правил розміщення зовнішньої реклами у селі Байківці. За довідками звертатися за тел. (0352) 29-62-44.

• *Вітаємо!*

З днем народження щиро вітаємо технічного працівника дитячого садка "Метелик" с. Байківці Ірину Іванівну МАШТАЛЯР.

Хай Вас мрія окриляє,  
Радість душу звеселяє,  
Хай достаток буде в домі,  
Серце хай не знає втоми.  
Весело життя вирує,  
Щастя, успіхи дарує  
І оточує любов'ю.  
Миру, злагоди, здоров'я!

З повагою — колектив дитячого садка "Метелик" с. Байківці.

• *Прецедент*

Різдвяна шопка в центрі с. Байківці.

## Не побоюлися гріха

Ірина ЮРКО.  
Фото автора.

На Святий вечір 6 січня байковецький парох о. Віталій Дзюба освятив різдвяну інсталяцію зі сценною народження Спасителя, яку спорудила молодь села поблизу церкви святої Параскеви Сербської.

Ідея встановити у Байківцях Різдвяну шопку належить директору будинку культури Мар'яну Гарбузу. "Будучи солідарними з громадянами України на Євромайдані, ми вирішили не прикрашати цього року традиційної ялинки на вулиці, — розповів нашому кореспонденту Мар'ян Васильович. — Відрадно, що мою ідею змонтувати Різдвяну інсталяцію радо підтримали керівництво Молодіжного комітету і сільський голова Анатолій Кулик". Відтак, протягом двох тижнів щодня у будинку культури з вечора до пізньої ночі добровольці працювали над виготовленням елементів Різдвяної шопки.

Як зазначив Мар'ян Гарбуз, каркас шопки допомогли вико-

нати фахівці ТОВ "Most-Україна" (генеральний директор — Олександр Твердохліб). Необхідні матеріали купили за кошти, які зібрала молодь. Добряче довелося потрудитися і змерзнути хлопцям, які косили очерет біля річки, це — Назар Чорний, Михайло і Богдан Ботюхи, Володимир Конотопський, Василь Берменичук, директор БК с. Байківці Мар'ян Гарбуз. Своїм транспортом перевозив матеріали для Різдвяної шопки Микола Гордій.

Напередодні новорічних свят байківчани встановили у продуктовому магазині, що в центрі села, спеціальне музичне обладнання, аби транслювати звідти українські колядки і щедрівки. Радісною була подія освячення Різдвяної шопки увечері 6 січня. Отець Віталій і байківчани молилися і дякували Богу, що спільно зробили добру справу. Однак, світ не без недобрих людей. Не встигли натішитися жителі села, як шопку пограбували. Прикрий випадок стався уночі під час Різдвяних свят. Невідомі зловмисники не побоюлися гріха, зняли з шопки електричні гірлянди, поламали ялинки, перекинули силуети.

Наша сторінка **facebook**

<https://www.facebook.com/pages/Байківці-і-байківчани>



## Наталія Романівна Гущина — “Вчитель року-2014”!

Байковецька школа має добру славу в Тернопільському районі завдяки її педагогам. Це і заслуга скромної, проте відданої професії вчителя світової літератури, класного керівника 9 класу Наталії Романівни Гущини. Саме їй вдалося вибороти першість на районному етапі Всеукраїнського конкурсу “Вчитель року — 2014” у номінації “Світова література” та ще раз довести, що байковецькі вчителі вміють і люблять навчати. Наталія Романівна залюбки погодилася відповісти на питання кореспондента “Подільського слова”.



Переможець районного етапу Всеукраїнського конкурсу “Вчитель року-2014”, вчитель світової літератури Байковецької ЗОШ I-II ст. Наталія Романівна Гущина.

— Наталіє Романівно, вчитель — дуже відповідальна професія. А особливо зараз, коли Ви взяли таку високу планку. До чого Вас зобов'язує титул “Вчителя року”?

— Нещодавно я повернулася з декретної відпустки по догляду за дитиною. Відчула, що потрібен певний поштовх, потреба розкрити свій внутрішній потенціал, вдосконалити себе. І через це вдосконалити світ навколо, мова йде, звичайно, про учнів. Адже ми, вчителі, готуємо наше майбутнє. У подібному конкурсі брала участь вперше, тому дуже хвилювалася. Конкурс “Вчитель року” зобов'язує не припиняти розширювати межі вдосконалення себе як педагога і, передовсім, як особистості.

— До речі, як ви стали вчителем?

— Змалечку прагнула до педагогічної професії. Мої батьки за фахом військові, тож у дитинстві часто доводилося переїжджати. Народилася я в Тернополі, кілька років жила в Польщі, згодом в українському місті Миколаїв, пізніше сім'я переїхала у Німеччину. 10 і 11 класи я закінчила у Мишковицькій школі, у селі бабусі і дідуся. До вчительської професії наблизила тітка — вчитель історії і права Мишковицької ЗОШ I-III ст. Марія Михайлівна Сирич, її уроки і досі вважаю зразковими. Відтак, свого часу закінчила Тернопільський національний педагогічний університет, факультет

їх відкриватися, і тоді у них справді можна чогось навчитися.

— Ваше педагогічне кредо?

— Ідучи на урок, завжди прошу в Господа: “Боже, дай мені сили, щоб справитися з тим, що я можу зробити. Дай мені мужності, щоб змиритися з тим, чого я зробити не можу, і дай мені мудрості, аби відрізнити одне від іншого”.

— Наталіє Романівно, яка Ваша точка зору на нові стандарти освіти України, зокрема, на уроках світової літератури?

— “Жити — значить мати проблеми, вирішувати їх — означає рости інтелектуально”, — справедливо вважав Конфуцій. Унікальність уроку літератури саме в тому, що він дає змогу молодій людині вчитися вирішувати життєві проблеми, змодельовані в художніх творах. Світова література складніша від української. Її багатокультурність часто буває недоступною для розуміння учнями. Важко запам'ятати імена героїв, письменників, зрозуміти їхні вчинки в контексті історії різних країн. Останніми роками з освітньої програми вилучено багато російської літературної класики, вважаю це основним недоліком сучасної програми української освіти.

— Як школярі реагують на актуальні нині події Євромайдану?

— Наші учні дуже вболівають, хвилюються за країну, слідкують за новинами. Вважаю, Євромайдан став головною подією в українській освіті, адже саме молодь, студенти найпершими спричинилися до створення Майдану як платформи боротьби суспільства за демократію, справедливість та чесну владу.

— Поділіться, будь ласка, з нашими читачами, як Ви провели новорічні та різдвяні свята?

— Під час канікул з учнями 5, 6 і 9 класів їздили на каток в ТРЦ “Подольня”, відвідали єдиний в Україні цирк на льоду з ефектом 3D. Днями запланували похід у Тернопільський обласний драматичний театр, наразі визначаємося з виставою.

Розмовляла Ірина ЮРКО.

• Цікаві зустрічі

## Любов і голуби Івана Денеки

Ірина ЮРКО.  
Фото автора.

Днями у маршруті “Тернопіль-Байківці” зустріла байківчанина Івана Денеку, який, тримаючи поштового голуба. Виявилось, цей чоловік, як і герой відомого фільму, весь вільний час присвячує пернатим улюбленицям.

Іван Денека живе і працює в Тернополі, але щодва дні навідується у родинний будинок в Байківцях, де живуть його домашні улюбленці — поштові голуби. Коли пан Іван з'являється на подвір'ї, птахи починають воркувати, метушитися, усіяло проявляючи любов до господаря. І ця любов взаємна. Вже понад десять років чоловік вважає птахів найкращими друзями. Його голуби — поштові, саме такі колись були єдиним засобом зв'язку на великих

дистанціях. “Голуби завжди були ефективні як посланці завдяки своїй природній здатності швидко знаходити найкоротший шлях додому”, — зазначив Іван Денека. Нині пан Іван не використовує птахів як носіїв кореспонденції — нема потреби. Однак, якщо на подвір'ї в селі з'являються непрохані гості, голуби одразу дають про це знати господарю — летять до його приватного будинку в місто.

— Коли приходжу з роботи додому і бачу на подвір'ї своїх голубів, — це знак, що треба навідатися у село, — розповів пан Іван. — Хоча бувають візити птахів у Тернопіль і з практичних міркувань — у них закінчився корм (усміхається — ред.).

Іван Денека радить берегти породистих голубів від зустрічі з “дворовими” птахами, які миттєво розносять пташині хвороби. “На жаль, саме так загинули мої перші голуби, які купив у подарунок

дітям, — каже господар. — З чотирьох вижила одна голубка. Однак, незабаром вона на зиму відлетіла у теплі краї, і я вже не сподівався на її повернення. Навесні наступного року купив молодих голубів знову, поселив у пристосоване приміщення з колишнього курника. За кілька днів після цього повернулася та сама голубка, та ще й не сама, а з парою і їх дітками. Відтоді не полишаю вирощувати голубів. Зараз у мене живе п'ять пар поштових голубів.

Організм голубів потребує багато вітаміну А та якісного зерна — пшениці, гороху, кукурудзи, сояношнику, ячменю, також ріпаку. “Молодих голубів потрібно годувати сиром й салатами з петрушки, кропиви, зелені та цибулі, — каже пан Іван. — В раціоні пернатих має бути хліб, мої більше люблять крихти білого хліба.

За ринковими мірками, вартість поштового голуба починається від 100 грн. і може сягнути



Фахівці ФАП у Байківцях Марія Процик (зліва) та Лілія Бутковська оглядають пацієнта.

## Найкращий ФАП — у Байківцях!

Галина ЮРКА —  
ТРР „Джерело”.  
Фото автора.

Колись одна літня жінка так оповідала про свої відвідини до міської поліклініки: „Заболіло в мене вухо. Скаржуся дохтору, що мені щось там стріляє у вусі. А він мене посилав до такого лікаря, що перевіряє пожіночому. Пройшла того лікаря, то сказали мені зробити ще й знимку легень, чи, бува, сухот немає. Відбула і те. Потім здала гроші на Червоний Хрест. Після того сказали ще якісь аналізи принести. Поки то поробила, вже й забула, а чого то я в місто приїхала до поліклініки? Що б мене не боліло, пішла б краще до нашої фельдшерки Марусі, вона б мені допомогла. І не треба було їхати до міста і стільки часу тратити...”

Ця напівжартівлива історія ще раз доводить, що сімейна медицина — така на часі. Бо ніяка апаратура, навіть найдосконаліша, не допоможе хворому так, як досвідчений лікар, який знає про хвороби родини практично все. Розповідають, у позаминулому столітті сільські фельдшери уміли і легені послушати, і пологи прийняти, і діагноз правильний на основі симптомів поставити і навіть операцію зробити.

Сільському фельдшеру з Байківців Тернопільського району з тридцятип'ятирічним стажем роботи Марії Процик не раз доводилося не те, що пологи приймати, а практично витягувати людину з того світу. „Буває, дійсно біда в пацієнта — гіпертонія чи щось інше. А часом людина са-

ма собі і лікарям зайвих турбот додає,” — каже пані Марія. Не випитую докладаю, бо знаю: медична таємниця для неї — це святе. Натомість чую не один десяток гарних відгуків про її роботу. До сільського фельдшерсько-акушерського пункту приходять нині чимало людей, особливо літніх. Цьому треба тиск поміряти, іншому — визначити цукор у крові. А цей пацієнт кашляє. Переживає, чи не захворів часом на запалення легень. Усіх Марія Процик уважно огляне, дасть відповідні рекомендації, призначить лікування у межах своєї компетенції. І головне навіть не те. Перевірено: навіть найефективніші та найдорожчі ліки не можуть принести людині таку неоціненну користь, як добре і лагідне слово, ніжний погляд, сповнений співчуття, турботи. Цього містечтва людяності та доброти Марію Процик не навчили у медичних училищах. Це вона увірнула з молоком матері і нині щиро ділиться з людьми.

Буваючи із журналістським завданням у Байківцях, не минаю нагоди заглянути до сільського ФАП у і завжди покидаю його з гарним настроєм. Адже в першу чергу цікавлюсь у пацієнтів, як їх обслуговують. У відповідь чую лише схвальні відгуки про роботу Марії Процик та її молодшої колеги Лілії Бутковської. Сільським медикам люди вдячні за професійність та увагу до кожного. Буває, пацієнти не стримують сліз, розповідаючи про доброту своїх фельдшерів та їх чуйне ставлення. У вік, коли усі духовні цінності замінила людям кількість грошей у гаманці, таке ставлення з боку медиків до простої людини — рідкість і заслуговує шани, похвали і просто доброго слова.

Продовження на 10 стор.



Байківчанин Іван Денека з пернатим другом.



• Світ дитинства

## У щирій атмосфері різдвяної казки

Ірина ЮРКО.  
Фото автора.

Свято новорічної ялинки, різдвяні вертепи, колядки і щедрівки – найкраща подія зимових днів. У цьому переконалися учасники театралізованого дійства “Різдвяна казка” – вихованці дитячого садка “Метелик”, їх педагоги, батьки та запрошені 17 січня 2014 року в будинку культури с. Байківці.

Струнка новорічна ялинка у малій залі будинку культури мерехтіла яскравими гірляндами, пахла лісом та зимовою казкою. Завдяки зусиллям та невичерпній фантазії батьків їх малюки перетворилися на справжніх казкових героїв. Більшість з них уперше

виступила перед такою великою аудиторією, проте ролі свої грали впевнено і красиво. Зовсім малята, але вже такі серйозні, намагалися сподобатися Діду Морозу та Зимі. Кожне слово, що летіло з їхніх вуст, торкалося найпотаємніших струн батьківської душі та кожного з присутніх на святі...

Було помітно, як хвилюються за своїх підопічних вихователі двох різновікових груп дитячого садка “Метелик” – Олена Василівна Онішко, Ольга Романівна Башняк, Олена Любомирівна Парашук та Галина Петрівна Петришин. Роль Зими виконала вихователь молодшої групи Олена Василівна Онішко. У Діда Мороза цьогоріч перевтілювався директор будинку культури с. Байківці Мар'ян Гарбуз. Музичний керівник Світлана Володимирівна Гу-

сак – автор сценарію театралізованого дійства “Різдвяна казка”. Звукове тло театрального дійства допоміг оформити заступник директора будинку культури Павло Баган.

Традиційно, солодоці для вихованців дитячого садка у велику торбину Діда Мороза поклала Байковецька сільська рада. Завжди з радістю і теплотою маленьких сердець тут зустрічають сільського голову Анатолія Кулика. У знак взаємної поваги після новорічного свята вихованці “Метелика” подарували Анатолію Романовичу інсталяцію різдвяного вертепу,



Вихованці дитячого садка “Метелик” с. Байківці запрошують до щедрого столу.



Учасники театралізованого дійства “Різдвяна казка” в будинку культури с. Байківці. 17 січня 2014 року.



який буде закласти радість і добробут до великої родини байковецької громади. Навзаєм Анатолій Романович пообіцяв спрямувати з сільського бюджету 5 тис. гривень на потреби дитячого садка “Метелик”, аби мрії, записані вихованцями дитячого садка у листах до Діда Мороза, стали реальністю.

Глядачі зачаровані талантом і красою героїв театралізованого дійства “Різдвяна казка”.

• Людина і її справа

## Роботи Юрія Музичка замовляють власники столичних ресторанів

Ірина ЮРКО.

Коли делегація байківчан у грудні 2013-го перебувала на Євромайдані в Києві, власник відомого столичного ірландського пабу запросив байківчан на безкоштовний обід. Це був жест вдячності за професійність і талант одного з жителів Байковець – майстра з виготовлення меблів Юрія Музичка.

Три роки тому Юрій Музичко закінчив свій наймасштабніший проект – виготовив меблі для столичного ресторану, розташованого на лівому березі Дніпра. Замовник був задоволений, комфортно там і відвідувачам. Відтак, коли власник ірландського пабу довідався про візит байківчан до Києва, запросив їх до себе зігрітися і відновити сили після участі в Євромайдані.

А почалася ця історія з мрії мами пана Юрія, Ганни Петрівни. “Мама завжди хотіла, щоб я присвятив себе мистецтву, їй подобалося, як я малюю, – розповів Юрій Музичко. – Молодшого брата Тараса змалечку приваблювали музичні інструменти. Батьки прагнули, щоб ми реалізували свої таланти, не загубили їх”. На жаль, батьки Юрія і Тараса Музичків вже відійшли за межу життя, але з небес, мабуть, радіють за синів. Дядько старший Юрій нині успішний підприємець, з 2005 року – депутат Байковецької сільської ради. Разом з дружиною



Майстер з виготовлення меблів, депутат Байковецької сільської ради Юрій Музичко в ірландському пабі “To Dublin” в Києві, для якого виконав усі меблі.

Марією виховують двох чудових синопків – Святослава (7 років) і п'ятирічного Владислава.

Тарас Музичко свого часу був музичним керівником дитячого садка “Метелик” с. Байківці, сім'янин, нині працює над репертуаром та піар-кампанією новоствореного рок-гурту, презентація якого має відбутися у 2014 році. Брати по життю тримаються разом. Тарас, хоч і музикант по

духу, часто допомагає старшому брату. На час мого візиту до майстерні помітила на столі елемент музичного інструменту. “Це Тарас реставрує гітару, – випередив мою цікавість Юрій Музичко. – Він готується до участі з новоствореним гуртом в етнофестивалі “Підкамінь” влітку 2014 року”.

Власні гроші Юрій Музичко почав заробляти у 22 роки. Перед цим закінчив художню школу у

Тернополі, здобув фах різьбяр в художньому училищі №10 м. Тернопіль, відслужив в армії. Майже два роки працював на фірмі з виготовлення меблів у Тернополі. “Через певний час відчув, що мені складно працювати на когось, до того ж, достатньо не використовую свій потенціал, там стало тисно, – розповів Юрій Володимирович. – Тож вирішив покинути цю фірму і заснувати власний бізнес”. Спочатку купив інструменти і взявся експериментувати. Першим офіційним виробом Юрія Музичка став кухонний гарнітур – замовлення двоюрідного брата. Друге замовлення було більше – друзі родичів попросили зробити всі меблі у нову квартиру. За реко-



Сини Юрія Музичка – Святослав і Владислав люблять подорожувати “потягом”, який змайстрував для них тато.

мендаціями колишніх замовників, родичів і друзів швидко почали зростати замовлення.

Продовження на 10 стор.





Під час посвяти у козачата учні Байковецької школи з класоводом 2 класу Світланою Тадеївною Гануляк (крайня зліва) і класоводом 3 класу Галиною Романівною Похилок.

## 15 байківчан стали козаками і козачками

**Надія ШУЛЬ,**  
педагог-організатор  
Байковецької ЗОШ I-II ст.

**Напередодні зимових канікул світлиця Байковецької школи традиційно запросила молодших школярів до дитячої організації "Козачата". Відтак, п'ятнадцять юних козаків та козачок з Байковецької поповнили ряди українського козацтва.**

Це — Софія Башняк, Святослав Гвоздьов, Анастасія Генсьорська, Максим Коваль, Сніжана Левицька, Олена Микитюк, Сніжана Онуфреїва, Олександр Савка, Володимир Форма, Володимир Чикало, Вікторія Шулик, Анастасія Андрусишин, Ірина Кравчук, Максим Пахолок, Назар Шуб'як.

Урочистій церемонії посвяти передували тривалі етапи підготовки учнів другого і третього

класів, які не лише вивчали історію та звичаї козаків, а й сумлінно готувались до участі у спортивних естафетах та змаганнях. Наймолодші козачата з нетерпінням чекали цієї події.

Після козацької ради голова козацького коша, отаман Володимир Пулька (учень 9 класу), скарбник Назарій Ярем (учень 9 класу) та писар Віталій Башняк (учень 7 класу), козаки Максим Ярем та Василь Бербеничук (учні 7 класу) провели урочисту посвяту. Отаман, отримавши на козацькій раді згоду учасників шкільної організації "Козачата", перевірив готовність учнів молодших класів стати козаками. Під час випробувань школярі демонстрували знання про Січ, козаків, Україну, виконували козацькі пісні, вивчали козацькі правила. Відтак, учні змагалися в конкурсах "Що ви знаєте про Січ?", "Стрибки в мішках", "Конкурс капітанів ку-

ренів", "Перетягування канату", "Хто сильніший", "Чия куля більша". Цікавим був конкурс "Хто швидше з'їсть куліш", в якому байковецькі школярі демонстрували неабияку швидкість і спритність "користуватися ложками". Дівчатка змагалися у знаннях про різні крупы, інгредієнти українського борщу, співали коломийки.

Школярі на відмінно справилися з завданнями, за що отримали грамоти від кошового отамана Володимира Пульки та офіційно стали учасниками дитячої організації "Козачата" Байковецької ЗОШ I-II ст. Цю подію відзначили спільним частуванням кулішем.

Свято організували класовод 2 класу Світлана Тадеївна Гануляк і класовод 3 класу Галина Романівна Похилок. Музичне оформлення дійства виконав вчитель музики Анатолій Романович Шельвах.

• Людина і її справа

## Роботи Юрія Музичка замовляють власники столичних ресторанів

**Продовження.**  
Початок на 9 стор.

Нині майстерня Юрія Музичка знаходиться в орендованому приміщенні ТОВ "Вікторія" у Байківцях. Тут працює вісім фахівців з чітко визначеними обов'язками. Безпосередньо з клієнтами працює Юрій Володимирович, на комп'ютері розробляє дизайн і проект меблів, за бажанням клієнта розмальовує вітраж. Його співробітники в майстерні креслять і вирізають елементи, монтують конструкції та допомагають з доставкою.

**Бліц-інтерв'ю**  
— **Юрію Володимировичу, розкажіть, будь ласка, нашим читачам, чим насамперед повинна керуватися людина, яка планує купити меблі?**

— У першу чергу слід пам'ятати, що меблі мають поєднуватись між собою, не заважати пересуванню та вдало вписуватись в інтер'єр. Для початку потрібно визначитись із сумою, на яку плануєте купити меблі, та стилем, у якому вони будуть виконані. По-друге, треба мати аркуш з усіма необхідними за-

мірами. Якщо покупці не бажають або не вміють робити правильні заміри, нехай це зроблять спеціалісти.

— **Вважаю, багатьом буде цікаво, яка ж оптимальна вартість меблів для дому?**

— Конкретної суми не існує. Але варто зрозуміти для себе одне — те, що дешевше, не завжди є якісним. Краще зачекати і зібрати потрібну суму, аніж потім "кусати собі лікті".

— **А що зараз у моді, які меблі користуються найбільшим попитом, чи все виключно індивідуально?**

— Звичайно, що вибір меблів — це індивідуальний процес для кожного клієнта. Безумовно, меблі мають подобатись замовнику, та зазвичай важливою перевагою є зручність і функціональність. Наприклад, фабричні меблі не завжди можуть забезпечити це, на відміну від виготовлених під індивідуальний розмір. Для початку раджу визначитись із стилем та кольоровою гамою. Якщо клієнт бажає облаштувати свій будинок, скажімо, у східно-сучасному стилі, то ясна річ, меблі сучасного дизайну та форм не під-

дійдуть. Взагалі, якщо велика квартира чи будинок, найкраще підібрати стиль для кожної кімнати (до речі, такий підбір є актуальним ось уже кілька років підряд). Якщо клієнти самостійно не можуть визначитись, то я допомагаю порадами, що краще обрати.

— **Як Ви ставитесь до рішення деяких людей, які купують меблі, думаючи, що ті прослужать їм чи не все життя?**

— Я раджу не намагатись обирати меблі на всі часи. Мода дуже швидко змінюється, рано чи пізно навіть найсучасніші меблі виглядатимуть застаріло. Тому обирайте те, що підійде вам зараз, а не через надцять років. Якщо у вас вже є хороший набір меблів, але хочеться щось змінити, то якщо каркас цих меблів якісний, можна змінити фасадну частину. Це буде дешевше, але виглядатиме зовсім по-новому.

Отож, перш ніж зважуватись на купівлю меблів, варто все проаналізувати та зважити. Сподіваємось, слушні поради фахівця Юрія Музичка допоможуть вам у цьому.

## Найкращий ФАП — у Байківцях!

**Продовження.**  
Початок на 8 стор.

Як любить часто повторювати сільський фельдшер Байківців Марія Процик, розпочинала свою роботу у вже далекому 1980 році з навіпорожньої медичної шафи. А нині до послуг ФАПу у селі — просторе двокімнатне приміщення, обладнане сучасною апаратурою. Не все у медиків, про що мріють, нині є. Але Марія Процик може надати кваліфіковану першу медичну допомогу, виміряти тиск, рівень цукру в крові, прослухати легені, спостерігати, як розвивається новонароджене маля та багато іншого. А це, знаю, можуть собі дозволити далеко не у кожному ФАПі району чи області. До того ж, у байковецькому ФА-

Пі великий арсенал ліків.

Мріють медики про власний, хоч невеличкий, автомобіль, бо добиратися пішки у віддалені куточки села при несприятливій погоді не так просто. Буває, для життя чи здоров'я людини дороги навіть не хвилини, а секунди. Хотілося б, щоб до послуг сільських пацієнтів була і найновіша діагностична апаратура.

Але, як зауважила Марія Процик, у Байківцях навіть найсміливіші мрії часто стають реальністю. Бо тут на своєму місці сільський голова Анатолій Мулик та депутати, які намагаються, хоч їм це коштує значних душевних і фізичних сил, працювати так, щоб життя у Байківцях з кожним роком наближало до європейського рівня.

• Традиції



Учасники театралізованого дійства на Андрія, учні Байковецької ЗОШ I-II ст.

## На Андрія співали, танцювали, калиту кусали

**Надія ШУЛЬ,**  
педагог-організатор  
Байковецької ЗОШ I-II ст.

**Вечорниці на Андрія — найяскравіше свято української неодруженої молоді. Традиційні вечорниці — свято апостола Андрія Первозваного відбувалося у світлиці Байковецької школи 13 грудня 2013 року, у найбільш темний період року, коли, як кажуть, день до обіду. Прадавні українські традиції відтворили учасники учнівського парламенту "УСПІХ".**

Ведучі Андріївських вечорниць Мар'яна Данилець та Мар'ян Контотпський ознайомили присутніх з історією виникнення традиції гадати на Андрія, налаштували гостей на ліричний лад. "У часи молодості наших дідусів і бабусь на вечорницях можна було весело провести час, почути новини, буваждали і казки, поспівати", — зазначили ведучі. До речі, традиційним дрес-кодом на вечорницях були елементи національного костюму.

Своє майбутнє заміжжя визначили дівчата в імпровізованій хаті Господаря (роль виконав Володимир Пулька) і Господині (у ролі — Ольга Клюк) за допомогою чобітків, щоб дізнатися, звідки прийде суджений та хто першою виїде заміж. Під час свята таємничо зник чобіток дочки Господарів Катерини (у ролі — Ірина Шулик). Виявилось, що його сховав Залицький (у ролі — Максим Касарда). Традиційні вечорниці завжди

спроводжувалися піснями, про це знають і байковецькі школярі, які виконали пісні "Ой зелене жито, зелене", "В саду гуляла". Учениця 6 класу Анастасія Зварич заспівала "Берізоньку" і "Коломийську польку" під акомпанемент бандури. Господиня (Ольга Клюк) разом з Дівчатками (Іриною Шулик та Оксаною Павленко) підготувала до свята сюрприз — виконали сучасну пісню "Сама файна".

Кланяючись, заходили в хату та співали жартівливі вітальні пісні козаки, яких дівчата пригостили пампушками з "сюрпризом". Найколоритнішою традицією вечорниць на Андрія у школі став обряд з калитою — бубликоподібним хлібцем. Школярі відтворили з калитою ціле театралізоване дійство. Пані Калитинська (у ролі — Тетяна Яськевич) "захищала" калиту від хлопців, які частуючись, не могли втримати сміх. Під час цього обряду найкраще справився із завданням Максим Касарда.

Окрім ворожіння, діяли українки і практично — цього дня вони пригостили парубків пампушками і варениками, які приготували Тетяна Яськевич та Ірина Шулик. Так дівчата доводили, що в майбутньому будуть здібними господинями, адже шлях до серця чоловіка, як відомо, лежить через шлунок.

Андріївські вечорниці в нашій школі продемонстрували присутнім, що сучасна молодь вміє веселитись, знає українські традиції, дотримується і поважає їх. Дякуємо учасникам вечорниць за вірність традиціям, шану до українського слова та рідної пісні.



• Подорожі

## Мальовнича краса Поділля

Софія ЮРЕЧКО,  
учениця 11 класу  
Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст.  
Фото учня 9 класу  
Стаса ЯЦЕЧКА.

Наша Батьківщина багата дивовижними місцями, які зачаровують нас своєю красою, сповнюють силою та енергією. Вони залишаються в пам'яті на все життя. Подорожі — це великий урок, приголомшила можливість не тільки багато чого зрозуміти, а й навчитися, швидше та ефективніше змінитися на краще. Так сталося і з нами після подорожі до мальовничого Кам'янець-Подільського та Хотина.

Учні 7-11 класів Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. здійснили екскурсію, яку організувала практичний психолог, класний керівник 7 класу Світлана Анатоліївна Піговська за сприяння вчителя української мови, класного керівника 8 класу Галини Степанівни Пінчак. До проведення заходу також долучилися вчителі початкових класів Галина Богданівна Ковдрин, Ольга Миколаївна Музика та акушерка ФА-Пу с. Драганівка Ірина Володимирівна Тихонюк.

Цікавою та вражаючою для всіх була зустріч з екскурсоводом та краєзнавцем Любов'ю Олександрівною Дяченко, яка з хлібом-сіллю на вишиваному рушнику привітно зустріла гостей, які завітали у мальовничий куточок України. Також всім запам'яталися цікаві розповіді, легенди та історичні факти про це місто.

Кам'янець-Подільський — стародавнє місто, яке вважається одним з найбільш мальовничих у Східній Європі. Дуже часто Кам'янець-Подільський називають "квіткою на камені", або "перлиною Поділля". Унікальне місто в кожному його прояві. Саме розташування Кам'янець-Подільського є неймовірним. Стара частина міста знаходиться на півострові, який є природним утворенням. Річка Смотрич, прокладаючи собі шлях у скелястому каньйоні, утворила цей чудовий природний комплекс. У сучасних межах міста річка утворює три півострови, на яких розташовані історичні райони Кам'янця: Старе місто, Руські та Польські філярки.

Старе місто — найбільш цікава для туристів частина Кам'янець-Подільського. Саме до нього йдуть за можливістю поринути в історичне минуле. Тут розташовано близько 200 історико-архітектурних пам'яток. Його називали "містом трьох націй", оскільки тут мешкали українці, поляки і вірмени.

Але головною метою нашої поїздки була Стара фортеця. Це візитна картка міста. Кам'янець-Подільська фортеця є, мабуть, одним з найпопулярніших серед всіх туристичних об'єктів України. Недаремно у 2007 році вона увійшла до переможців проекту "Сім чудес України". Перші згадки про фортецю походять із XII ст. Літопис приписує будівництво кам'яного замку литовським князям Коріатовичам, які в середині XIV ст. заволодали Поділлям, а близько 1374 року зробили Кам'янець столицею свого князівства. Тому на початку XVI ст. було зведено і перебудовано 12 башт Старого замку. Безліч битв відбулось під його стінами, але лише двічі фортеця не встояла перед атаками ворогів. Цікаво, що кожна з башт Кам'янець-Подільської фортеці має свою назву й історію. Так, найвища башта названа Папською тому, що була збудована на кошті, надіслані Папою Римським Юлієм II. Ще її називають Кармелюковою, бо в ній тричі був ув'язнений



Педагоги та учні Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. на території Кам'янець-Подільської фортеці.



Хотинську фортецю відвідали педагоги та старшокласники Почапинської школи.

український народний герой Устим Кармелюк. У Чорній (кутовій) башті є криниця завглибшки 40 м і діаметром 5 м, видовбана у скелі.

У підземеллях Замкового комплексу відкрито експозиції, що відтворюють сторінки його історії. У західному бастионі реконструйовано панораму оборони замку 1672 р. під час турецької навали. У східному бастионі розміщено експозицію, присвячену історії легкої метальної зброї на Поділлі. Саме там відвідувачі можуть вистріляти з арбалета, відчувши себе середньовічними воїнами. До нашого часу збереглася система ходів і казематів.

Також ми відвідали Хотин — одне з найпривабливіших історичних місць в Україні. Неповторне поєднання кам'яного мису, на якому був споруджений замок, берег Дністра, барвисті ландшафти, цікава історія приваблюють сюди туристів з різних країн. Історія Хотина — це історія воєн, перемог і поразок, сповнена таємниць і загадок, тісно пов'язана з багатьма великими імперіями і державами. Не дивно, що на гербі міста домінують

фортечні вежі та шаблі.

Як і кожен віковичу замкову споруду, Хотинську фортецю огортають чимало легенд та чуток. Найпопулярнішою серед них у народі є легенда про таємний підземний хід від Хотинської до Кам'янець-Подільської фортеці. Дослідники ці чулки спростували. Адаже у всі часи фортеці були під пануванням різних володарів, тому будувати перехід не було сенсу. Багато запитань точиться навколо мокрої плями, яка віками не зникає зі стіни Хотинського муру. Дехто бачить у ній обриси території України, інші переконані, що це зображення глека. На підтвердження останньої версії є кілька легенд, найпоширеніша з яких про хоробру дівчину. Одного разу у фортеці закінчилася вода. Молода смілива дівчина зголосилася набрати води біля річки. Непоміченою вона пробралася до Дністра і зврзала звідти води, але на зворотному шляху її побачили ворожі воїни. Стріла смертельно поранила дівчину, її руки здригнулися — і частина води пролилася на стіну. Але, зібравши останні сили, хоробра красуня донесла гле-

чик воїнам — і померла у них на руках. Відтоді пляма на стіні не тільки не висохла, а й набула форми глечика. Більш романтична версія цієї легенди розповідає про те, що колись у Хотинській фортеці правив князь-тиран. Для того, щоб зміцнити свої політичні позиції, він вирішив видати дочку за іноземного правителя. Але дівчина була закохана у місцевого воеводу. Коли князь довідався про таємний зв'язок дочки, наказав замурувати її живцем у стіні фортеці. Дівчина не пручалась, лише гірко плакала за втраченим життям і любов'ю. Кажуть, вона тужить й досі, і її гіркі сльози просочуються на стіні фортеці. Пляма, за легендою, не висохне доти, доки закохані не воз'єднаються.

Ця екскурсія залишила приємні спогади та враження у серці кожного з нас. Висловлюємо вдячність нашим наставникам, які організують такі поїздки. Нам пощастило побачити надзвичайно красиві місця Поділля. Радимо усім побувати в цих прекрасних замках, що звеличують наш край своєю красою та історичною могутністю.

• Вітаємо!

Трудовий колектив Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з днем народження технічного працівника **Оксану Федорівну РОПИЦЬКУ.**

Нехай щастя буде у Вашому домі

І радість хай з Вами буде завжди,  
Здоров'я міцного, щасливої долі  
Нехай Господь Бог дасть на довгі роки.



Щиро і сердечно вітаємо з днем народження депутата Великоберезовицької селищної ради **Андрія Ігоровича ЧЕРНЕЦЯ.**

Хай цвіте, не в'яне із роками доля,  
Хай Вам літ щасливих зозуля накує,  
Від землі Вам — сили, від води —

здоров'я

І добро та радість хай Господь дає.

**З повагою — колектив Великоберезовицької селищної ради, члени виконкому, депутатський корпус.**



Щиро і сердечно вітаємо з днем народження учасника дитячого фольклорно-етнографічного колективу "Чернелівські забави" БК с. Чернелів-Руський **Віталія МАХИНЬКУ.**

Здоров'я, щастя та добра,  
Наснаги, успіхів, тепла,  
І повсякденно, повсякчас  
Хай буде все в Тебе гаразд!

**З повагою — дирекція будинку культури с. Чернелів-Руський.**



Педагогічний колектив НВК "Грабовецька ЗОШ І-ІІ ст.-ДНЗ" щиро вітає з днем народження директора школи **Ярослава Дмитровича РЕШЕТУХУ.**

Зичимо Вам життя прекрасного,  
Життя щасливого і яскравого,  
Сонця, що світить безмежно над хатою,  
Праці, що робить людину багатію.  
Все, що вже пройдено,

хай не забудеться,

А що наміряно, — все нехай збудеться.



Педагогічний колектив Острівської ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з днем народження вчителя української мови та літератури **Марту Юріївну КАШЛЮК.**

Хай щастя переповнює це свято  
І золоті мрії небосхил,  
Хай вділить доля радості багато,  
Енергії, завзяття, творчих сил.



Щиро вітаємо з днем народження члена виконавчого комітету Великоглибочецької сільської ради **Марію Іванівну ЗАЛЕЦЬКУ.**

Те бажаєм, що щастям звать люди,  
Хай усмішка не сходить з лиця,  
Хай життя Ваше пісню буде,  
А тії пісні не буде кінця.

**З повагою — колектив Великоглибочецької сільської ради, члени виконкому, депутатський корпус.**



Колектив Жовтневої ЗОШ І-ІІ ст. вітає іменинників січня: вчителя початкових класів **Степана Вікторовича ШКІЛЬНЮКА,** технічного працівника **Ольгу Степанівну БОДНАР.**

Нехай здоров'я завжди добрим буде,  
Хай у роботі ладиться усе,  
За добрі справи хай шанують люди,  
В сім'ю хай доля затишок несе.



Педагогічний колектив Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з днем народження заступника директора з виховної роботи **Віталія Миколайовича КОВАЛЬЧУКА.**

Хай щастя приходить і летить рікою,  
Хай горе обходить завжди стороною,  
Хай доля дарує Вам довгі літа,  
А в серці завжди хай живе доброта.



Педагогічний колектив Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з днем народження вчителя географії та основ економіки **Марію Андріївну СКАЛЬКУ.**

Хай ладиться скрізь: на роботі, в родині,  
Щоб радісний настрій у серці не згас,  
Все світле, гарне, що треба людині,  
Нехай неодмінно приходить до Вас!







• Між нами...

• Ради-поради

## Були б дами, лицарі знайдуться...

Галина ЮРСА — ТРР "Джерело". Фото автора.

"Все від жінки залежить, від жінки..." — писав не один поет чи філософ. Коли чую нарікання жінок на те, що чоловічий рід нині змілів, що в історії десь ще у середньовіччі загубились лицарі, стає боляче від цих несправедливих обвинувачень. Подумалось, чи має право будь-яка дівчина, жінка, яка забула, що таке спідниця, сукенка, хустина, а одягнула "вічні" джинси, яка часом п'є горілку, як спраглий кінь воду, а пачки сигарет їй заледве вистарчає на день, говорити щось погане про чоловіків, вимагати для себе лицаря, розраховувати на кохання, любов чи хоча б приязне ставлення від чоловіка?



Завідуча кабінетом планування сім'ї ТРТМО Аліна Пилипович консультує вагітну пацієнтку.

Чи має право жінка, яка прагне влади, керувати кожним чи всіма загалом, яка забула, що таке скромність, покора, лагідність, ніжність, яка вульгарно лається, ще й вважає це нормою, мати можливість відчувати чийсь сильне та надійне плече? Такі мрії та бажання цієї жінкочоловіка, якими, на мою думку, є нині немало представниць найкращої половини людства, як вони себе називають, — утопія, нонсенс!

Ці несвеселі думки нав'яли мені, крім усього іншого, розмови з молодими жінками під кабінетом лікаря-гінеколога. Одна з них хоче зробити штучне переривання вагітності, бо має вже двох дітей, а третього родині не вдягнути й не прогудувати (люди живуть у селі, тримають господарку, холодильник тріщить від м'ясила, молока, сметани, сиру, а погріб — від овочів та дарів саду). Інша — дівчинка, ймовірно школярка чи учениця профтехучилища, колежди, також прийшла до фахівця проконсультуватися з "дорослих" проблем, хоч, зважаючи на її вік, вони у дівчинки не повинні бути...

Ці та інші жінки, в яких книга життя розгорнута лише на першій сторінці, уже розчарувалися у житті, чоловіках, не вірять у добро та справедливість. А винуваті, напевне, в першу чергу, самі. Бо свідомо порушують моральні та етичні норми, не шанують своє молоде тіло і душу. У цьому прикладі: перша, яка за своїм прямим жіночим призначенням має давати життя, хоче його загубити, а друга, ще не знявши шкільної форми, яка повинна думати про уроки, допомогу батькам, уже

має чоловіка, з яким живе як доросла, заміжня та цілком сформована морально та фізично особа. А закон — як гірка з доміно. Якщо неправильно зачепив одну, за нею летять інші. Яблуко, яке на початку хоч трохи почорніло, дуже скоро загниває. Так говорять старші люди, до слів яких мусимо прислухатися усі...

А розмову продовжуємо із завідувачкою кабінетом планування сім'ї Тернопільського районного територіального медичного об'єднання Аліною Пилипович. "Нині діти стають дорослими у порівняно юному віці, — каже пані Аліна. — Молода людина не робить те, що властиво саме її вікові, а нагається наслідувати старших. Діти вважають, що мають право вживати алкоголь, курити та жити так, наче вони вже стали на рушничок щастя і поклялися перед партнером у вірності до кінця своїх днів. Ці діти забувають, що за будь-які необдумані дії нині чи завтра доведеться відповідати. А деякі вчинки стають причиною життєвих трагедій.

Буваючи у навчальних закладах, пояснюю юним дівчатам і хлопцям, зокрема, про неприпустимість ранніх статевих стосунків. Ця тема стосується обох партнерів, але, зазвичай, у кінцевому результаті саме дівчинка несе найбільший тягар відповідальності за наслідки такої легковажної поведінки. Через неготовність організму до статевих стосунків у дівчинки може настати, а в багатьох випадках так воно і є, інфекування, що призводить до запальних захворювань, раку шийки матки, безпліддя.

Дівчинка може завагітніти.

Юна красуня у шкільному віці ще морально не готова стати матір'ю. Багато дівчат під тиском обставин зважуються на штучне переривання вагітності (аборт), що ще більше неприпустимо. Адже навіть зроблений у стаціонарі кваліфікованим фахівцем аборт — дуже небезпечна для життя та здоров'я дівчини операція, у першу чергу, тим, що веде до запальних процесів, порушення менструального циклу, спайки. Найнебезпечніший перший аборт, якщо жінка ще не народжувала. Після нього вона назавжди може втратити надію колись насолодитися радістю материнства. У мене колись була на прийомі порівняно молода безпечена жінка, яка вже роки лікується від безпліддя, причиною якого став необдуманий вчинок — аборт у шістнадцятилітньому віці.

Тому завжди наголошую дівчатам, що наука наших прабабусь — починати статеve життя після одруження, не застаріла. Зважаючи на кількість безплідних пар, різноманітні гінекологічні хвороби та їх ускладнення, онкологію, є актуальною, як ніколи. Лише високоморальна поведінка дівчини — запорука того, що у неї буде збережене здоров'я, що ця дівчинка в майбутньому стане щасливою мамою. Якщо дівчинка буде себе поводити як панночка, знайдуться і гідні кавалери..."

Під кабінетом лікаря Аліни Пилипович сиділи і щасливі вагітні жінки, які з нетерпінням очікують народження майбутніх дочок та синів. У думках і на словах побажала їм здоров'я та радості від діточок.

• Будьте здорові!

## Чого категорично не можна робити на морозі

Чимало людей у мороз на вулиці роблять поширені помилки, піддаючи своє здоров'я ризику.

**Дихання.** Чимало людей на вулиці укутують ніс і рот шаликом. А це — прелюдія до ангіни або бронхіту. Видихувана у вовну пара під дією морозу перетворюється на лід, на шарфі утворюється іній, і наступні порції повітря надходять у організм через цей крижаний прошарок, тобто повітря стає ще холоднішим.

При низьких температурах дихати глибоко неможливо. Та й небезпечно для здоров'я. Доводиться робити вдихи малими порціями повітря. Внаслідок цього настає гіпоксія (нестача кисню). Точніше, вона тільки починається, а організм вже потребує її ліквідувати: дихати глибше і частіше. Зростає навантаження на серце, оскільки воно збільшує кількість скорочень на хвилину, щоб збільшити інтен-

сивність кровообігу і хоча б таким чином підвезти побільше кисню до клітин. На цьому тлі у когось починається тахікардія, хтось відчуває сильний головний біль. Краще втратити кілька хвилин, але зайти в магазин-кафе-аптеку, щоб віддихатися, насититися киснем.

**Ніс.** Якщо людина укутує обличчя шарфом, значить, ніс не дихає і доводиться захоплювати кисень ротом, а це дуже непросто — не вдихати, а ковтати морозне повітря. Тому дуже важливо ретельно прочистити ніс і тільки потім виходити в мороз на вулицю.

**Краплі.** Щоб відновити дихання закладеного носа, застосовують назальні краплі. Перед виходом на мороз цього робити не можна.

**Поспіх.** Зазвичай тремтять, з нервовою ходою людина мчить, не помічаючи нічого навколо себе, пробігаючи повз магазини, аптеки... Правильніше за перших же симптомів замерзання одразу увійти в приміщення на кілька

хвилин — погрітися. А потім йти далі.

**Чай.** Нап'ються гарячого чаю і одразу ж виходять на вулицю. Логіка в цьому, звичайно, є. Гарячий чай збільшує кровообіг, тим самим підвищуються захисні сили організму. Але ж і судини розширюються. А значить, вийшовши на мороз з розширеними судинами, ми втрачаємо досить багато власного тепла. Після гарячого чаю або кави на вулицю можна виходити не раніше, ніж через півгодини.

**Душ.** З тієї ж самої причини не можна приймати душ перед виходом на вулицю. Переохолодження настане ще швидше!

Вимивши зранку голову, жінки не висушують ретельно волосся і з ледь вологим виходять на вулицю. Цього робити категорично не можна, оскільки процес втрати власної температури тіла збільшується і від мокрого одягу, і від мокрого волосся.

## Мікрохвильовка-помічниця

\* Хочете освіжити аромат спецій? Покладіть їх у мікрохвильовку і увімкніть на 30 секунд.

\* Щоб повернути свіжість хлібу, загорніть його в папір і покладіть у мікрохвильовку на 1 хвилину.

\* У мікрохвильовці можна зробити мигдаль ідеальним для чищення — покладіть його в миску з окропом і залиште в мікрохвильовці на 20 секунд.

\* Щоб легко почистити волоські горіхи від шкірки, залиште їх у мікрохвильовці на 5 хвилин.

\* Щоб очистити від білої шкірки апельсини і грейпфрути, залиште їх у мікрохвильовці на 30 секунд.

\* Потрібна цедра апельсина? Покладіть шкірку на папір і залиште на 2 хвилини в мікрохвильовці.



\* Щоб отримати якомога більше соку з лимона, потрібно прогріти фрукти близько 2-3 хвилин у мікрохвильовій печі і вичавити сік.

\* Можна в мікрохвильовці заготовляти зелень на зиму, а також сушити сухарики і горіхи.

\* Зацукрований мед розтоплюють упродовж 2 хвилин у мікрохвильовій пічці.

\* У мікрохвильовці можна позбутися запахів, наприклад, з обробної дошки: вимийте її, натріть лимоном і залиште на деякий час у мікрохвильовці.

• Побутові хитрощі

## Щоб не зіпсувати речі

**Асортимент сучасних засобів для прання просто вражає: маса пральних порошків, відбілювачів, кондиционерів... А як без них жили раніше? Прання речей здійснювалося методами, які зараз здадуться смішними — але вони діяли!**

"Прання речей бабусиними методами? Нераціонально!" — можете сказати ви. Але мало що може трапитися: раптом зламається пральна машина або порошок закончиться, а випрати потрібно терміново. Скільки жінок з жахом помічали після прання білу пляму на яскравій водолазці, що залишилася після використання нібито ошадливого відбілювання?

Звичайно, не слід відмовлятися від порошків, відбілювачів і пральних машин і прати так, як це робили 100 років тому. Але маленькі хитрощі знати не завадять — раптом вам знадобиться термінове прання речей в "польових умовах"? Або потрапить у руки дуже "примхлива" річ, якій від хімікатів стане тільки гірше? До того ж деякі наші поради стосуються прання у пральній машині — нею теж потрібно вміти користуватися, щоб не зіпсувати речі.

\* Щоб нові джинси довше зберегли яскравий колір, перед першим пранням замочіть їх на 12 годин у міцному розчині кухонної солі. Якщо ви перете джинси в пральній машині, виверніть їх наввиріт — так вони прослужать вам довше.

\* Щоб відбілити білизну, замочіть її в розчині нашатирного спирту (1 ст. л. спирту на відро води). Також поживку білизну можна відбілити, замочивши її на

декілька годин у кислому молоці, а потім випрати в теплій воді.

\* Щоб повернути первісний колір білим шарпеткам, замочіть їх на декілька годин в розчині борної кислоти (1-2 ст. л. борної кислоти на 10 л води).

\* Якщо вам потрібно випрати пуховик в пральній машині, при пранні киньте в барабан машини кілька м'ячків для великого тенісу. Це потрібно для того, щоб під час полоскання і віджимання не звалювся пух — м'ячі допоможуть рівномірно розподілити його по виробу. Пуховики перуть при температурі 40 °С.

\* Щоб чорні речі не тьмяніли, під час останнього полоскання додайте у воду дрібку столової солі. Цей же прийом спрацює при полосканні речей з яскравого або темного шифону та шовку — потрібно додати 25 г солі на 1 л води при полосканні.

\* Жовтий і блакитний кольори шовку чудово освіжає відвар з апельсинових шкірок (сухих або свіжих). А синій і яскраво-червоний кольори тканин допоможуть зберегти полоскання у воді з додаванням питної соди.

\* Щоб замшеві рукавички зберегли "товарний" вигляд, їх потрібно прати в теплій мильній воді, одягнувши на руки. Ретельно прополоскавши рукавички, промокніть їх махровим рушником і змастіть гліцерином. Сушити замшеві рукавички потрібно в прохолодному і темному місці. Коли рукавички висохнуть, їх потрібно знову одягнути і почистити м'якою щіткою.

\* Трикотажні речі для сушіння краще не вішати, а розкласти, щоб вони не розтягувалися і не деформувалися.

• Цікаво

## Якщо хочеться солодкого

**Коли холодно і мало сонця, їсти хочеться значно більше, ніж у теплу пору року. Але, поглинаючи булочки і цукерки, дуже швидко можна додати у вазі. На думку дієтологів, у холодну пору року майже всі переїдають, тобто їдять приблизно на 500 кілокалорій більше, ніж варто було б. Через це до весни багато хто гладшає на 2-3 кілограми.**

Нестача сонячного світла погано позначається на нервовій системі. Багато людей починають страждати на сезонну депресію, тому і поглинають солодощі та іншу вуглеводну їжу. Меню слід складати так, щоб у ньому були максимально корисні продукти.

Для покращення настрою корисні банани і твердий сир, які допомагають організму виробляти гормон радості — серотонін. Вважається, що жирна риба, особливо лосось, притягує виробництво адреналіну і кортизолу — гормонів стресу. До того ж риба багата жирними кислотами, які зміцнюють стінки судин, покращують стан шкіри. Дослідники помітили, що солодкі фрукти підвищують настрої не гірше, ніж цукерки і торти.

У холодний період рекомендується їсти більше теплої їжі. Корисні супи. Продукти краще варити, тушкувати, готувати на парі або запікати. У міжсезоння загострюються хронічні захворювання органів черевної порожнини, тому краще цьому запобігти.



• Гороскоп

## Астрологічний прогноз

від Івана Круняка з 27 січня по 2 лютого

**ОВЕН (БАРАН)**  
(21.03 — 20.04)

Тиждень обіцяє бути переважно сприятливим. Можете готуватися до нових важливих справ або підбивати підсумки зробленого. У четвер і суботу щось розвеселить вас. Утримайтесь від поспішних висновків і не сперечайтесь з близькими, це гарантуватиме добрий настрій та успіх у справах.

**ТЕЛЕЦЬ (ТУР)**  
(21.04 — 20.05)

Хід ваших справ може дещо пригальмуватися або навіть зупинитись. Але не панікуйте, а шукайте нові шляхи подальших дій. Розслабитесь дозволяючи собі наприкінці тижня. Очікуйте успіхів у коханні, уникайте тих, хто вас нервує або не розуміє. Будьте особливо обачні у другій половині тижня.

**БЛИЗНЮКИ (ДВІЙНЯТА)**  
(21.05 — 21.06)

Постарайтесь уникати зайвих витрат і веселих застіл. У вівторок можливий конфлікт з коханою особою, однак до четверга усе владнається за умови, що переведете з'ясування стосунків на жарт. Наприкінці тижня очікується зустріч, яка сприятливо вплине на ваше фінансове становище.

**РАК (ЧИСТОВОД)**  
(22.06 — 22.07)

Будьте обережні у вчинках та висловлюваннях, а також уникайте конфліктів з тими, хто не дуже доброзичливо ставиться до вас. Уже у понеділок можливі непорозуміння з коханою людиною або у сім'ї. Зведіть до мінімуму громадську діяльність. Пильнуйте здоров'я, остерігайтесь незнайомих у малолюдних місцях у вечірній час.

**ЛЕВ (ЗВІРОЦАР)**  
(23.07 — 23.08)

Нарешті настав прорив у ваших планах та справах. Очікуйте великого задоволення і неабиякої користі від ділових і дружніх зустрічей з особою протилежної статі уже в найближчий час. Важливі поїздки принесуть впевненість у власних силах і зміцнять вашу позицію. У вихідні буде шанс відпочити у гарній компанії.

**ПАННА (ХЛІБОНОША)**  
(24.08 — 23.09)

Можете зіткнутися з чиеюсь спробою обманути вас або хтось буде виправдовуватись перед вами, однак у вас вистачить такту і досвіду вивести їх на чисту воду. Ви впевнені, що обрали правильний шлях, і це усвідомлення додає вам сил і наснаги. Наприкінці тижня уникайте ситуацій, що можуть посягти на довіру в сім'ї або спровокувати суперечку з друзями.

**ТЕРЕЗИ (КАНТАР)**  
(24.09 — 23.10)

Тиждень буде вдалим, якщо зважите на такі застереження: уникайте випадкових знайомих; не забувайте, що ваше здоров'я потребує уваги; не перетомлюйтесь, особливо наприкінці тижня. Час братися за справу, яка потребуватиме багато зусиль.

**СКОРПІОН (ЗЕМЛЕДУХ)**  
(24.10 — 23.11)

Це час, коли потрібно тверезо оцінити свої можливості і навіть переглянути плани дій на найближчий час. Декому доведеться пережити якісь труднощі, не завжди вдаватиметься долати смугу перешкод без допомоги близьких, а очочих допомогти вам не бракуватиме. Обережно при роботі з механізмами і електроприладами.

**СТРІЛЕЦЬ (ЖОВНІР)**  
(23.11 — 21.12)

Якщо збираєтесь кудись їхати або зробити солідну покупку, ретельно перевіряйте усі документи, щоб не потрапити в неприємну ситуацію. Тиждень обіцяє бути цікавим для тих, хто зайнятий колективною справою, ваші ідеї знайдуть підтримку оточуючих. У вихідні не завадить побути в цікавому товаристві.

**КОЗЕРІГ (ЦАПОК)**  
(22.12 — 20.01)

Несподівані гроші можуть неабияк покращити ваше фінансове становище. Вас чекає успіх, якщо проявите активність у професійній сфері. Вдома намагайтесь бути тактовними, щоб уникнути сварок наприкінці тижня. Стежте за своїм меню, не переїдайте і не вживайте сумнівних страв.

**ВОДОЛІЙ (ВОДОНОС)**  
(21.01 — 19.02)

Якщо у вас ще донедавна були труднощі, то уже тепер майже все вирівняється. З'ясування стосунків і сварки припиняться, взаємини в сім'ї налагодяться. Розваги і дружні зустрічі втішать вас. У фінансових справах не допускайте помилок у п'ятницю. У вихідні не засиджуйтесь вдома.

**РИБИ**  
(20.02 — 20.03)

Тиждень декому може принести нові труднощі, і ваші зусилля будуть сконцентровані на роботі і домашніх справах. Утримайтесь від квапливих вчинків. Якщо сімейні негаразди можуть вивести вас з рівноваги, то постарайтесь бути поступливішими, цей період просто потрібно пережити.

## Усміхніться

Викладач під час пари запитує студентів:

— Яка жінка була першим льотчиком?

Голос з задньої партії:  
— Баба Яга.



Напередодні Нового року директор заходить у кабінет до своїх підлеглих. На столі — горілка, закуска, всі курять. Директор, обурюючись:

— Я ж заборонив пити і курити, коли працюєте.

Один із працівників:  
— Шеф, а хто ж працює?!



— Привіт, Вадиме! Як у тебе справи?

— Супер! З'явилось улюблене небесне створіння, про яке треба дбати, переживати, заробляти для неї гроші.

— Ну, нарешті! Вітаю! Як її звать?

— "Мазда"!

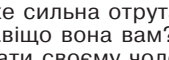


— Як Новий рік зустрів?

— Як подарунок.

— ?

— Усю ніч під ялинкою провалювся...



До аптекаря приходить жінка і просить продати їй цінний калій.

— Це дуже сильна отрута. Я не можу її продати. Навіщо вона вам?

— Хочу дати своєму чоловікові.

— Це злочин! Він же помре!

Жінка дістає із сумочки фотографію. Аптекаря уважно дивиться. На фото її чоловік... з дружиною аптекаря.

— Що ж ви одразу не сказали, що у вас є рецепт?

перший великий український журнал кросвордів!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 98552

# Українські Кросворди



Намісник монгольського хана	Просить милостиню	Електронна лампа				Живий організм	Загнаний кінець полоза саней	Телеграфна азбука
	<b>e</b>	Японська циновка	Надає тканині жорсткості	Протилежність	<b>b</b>			
Взяття під варту	Рідкісна цінна річ				Частина трибун на стадіоні	Безвірник		Тоя
		Щільна вовняна тканина	Розвідник, резидент	Несправедливий докір				
Судоми	Ступка, актор			Відчуття потреби	Хлист для верхової їзди			
		Український народний танець				Царський екіпаж	Повість Олександра Купріна	
Чубатий білий папуга	Офіцер при командирі	Електромагнітний прилад		Негативно заряджений йон				<b>c</b>
		Основи світогляду	Мешканці Белград	<b>g</b>	Нетрі, хащі			
Китайський фінк	Вимушена перерва в роботі			Екзамен	Цінитель витонченого			
		Біговий кінь	Привід для ферверку				"Личина" політика для публіки	Ручний млин
Гумові гланіки	Соціалістична революція		Мисливець	Заглибина на щоді				
Оздоба			Щастя в очах		Мистецтво декоративної косметики	Великий пасажирський літак	"Родичка" гарбуза	
Гості половини	Пауза в диханні			Третейський суддя				
<b>f</b>		Луговий вовк	Промовець	Столиця Катару	Активна людина	... в полі не воїн		
Французьке авто	Вокальний танцювальний твір				Дерев'яне барило	<b>a</b>		
		Кобилля	Дрючок	Пряна культура		Внутрішня частина живота	Істівний коренеплід	
	Безлісна рівнина	Шар крейди на стіні	Область поширення виду	<b>d</b>	Плямистий хижак			
Епіцентр землетрусу	Вожак циганського табору			Безбарвний горючий газ	Музичний інструмент з грифом	Частина упряжі гончих собак	... Бадоев	Тропічна змія
		Нащадок різних рас				Арабське віршування		
Гюйс, стійка	Прилад для застискання деталей				Юнацтво			<b>h</b>
		Карпенко...				Античний "кальклятор"		
Самка півня	Трав'яниста рослина				Рів			



**ПОДІЛЬСЬКЕ СЛОВО**  
Виходить з березня 1967 року.  
Засновники — Тернопільська районна рада і Тернопільська районна державна адміністрація

Головний редактор  
Ганна МАКУХ ..... 528878  
Редактори відділів:  
Ірина ЮРКО  
Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ..... 528830  
Відповідальний секретар  
Людмила ДЕЙНЕКА  
Літературний редактор  
Тетяна СВИНАРИК  
Бухгалтерія, довідки ..... 528830

*Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються.*  
® — політична реклама

**АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:**  
м. Тернопіль,  
вул. Бродівська, 17.  
Розрахунковий рахунок 26003250972001  
ТФ КБ Приватбанк міста Тернополя, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351.  
Реєстраційний номер ТР №186. Тираж 2580  
Індекс 61357. Зам. № 399.  
Email: podilske\_slovo@ukr.net

Газета виходить у п'ятницю. Віддруковано видавництвом «А-Прінт» ТОВ «ДІМ», м.Тернопіль, вул.Текстильна, 28, http://a-print.com.ua/ тел. (0352) 52-27-37, (067) 350-17-94.

**Відповіді на кросворд, вміщений у №3 від 17 січня 2014 року.**

С	М	П	К	Р	С
Е	Л	Е	В	А	Т
О	Д	Е	С	И	Т
М	О	Р	О	З	И
В	И	В	О	Ц	И
К	И	К	А	Д	А
М	І	Н	І	М	А
Л	І	З	М	Л	Е
Н	І	Н	І	Н	І
Н	О	М	Е	Р	Т
У	А	Л	Е	Т	Н
Д	Р	Ю	В	Г	А
Р	Я	Д	Н	С	Ц
Е	Х	І	Н	А	А
Т	А	Р	А	Т	У
Р	А	Т	У	Р	А
І	З	О	М	Е	Р
Б	У	К	О	Л	І
К	А	Р	А	П	
К	О	Л	О	Н	А
М	Е	Р	К	А	Т
Г	А	В	А	Т	Л
О	Р	И	С	Я	
Н	А	Н	А	А	Н
А	Н	Т	О	Н	К
Д	Р	У	Ж	Б	А
Г	К	А	С	А	
Д	Ж	О	К	Р	Е
А	Т	У	Р	А	Т
У	Л	А	Н	А	П
Г	Р	О	Т	А	С
Т	О	П	Г		
Г	А	Д	Е	Н	К
Г	О	Л	І	Й	
Г	Р	А	Н	І	Г
А	Т	О	Л	О	Т
Н	О	В	Е	Л	А
Л	І	В	А	К	І
К	О	Н	Я	Р	Л
А	Р	А	Й	О	Л
О	П				



## Неповторний дух торжества

**Оксана КОЗЮПА,**  
методист департаменту  
культури, релігії та  
національностей  
Тернопільського обласного  
навчально-методичного центру.

Різдвяні свята — це пробудження віри в Бога. Село Довжанка здавна славиться своїми талантами, народними звичаями, багатою історією. Давню традицією має й український звичай виступати з вертепом. Саме під час вертепного дійства панує неповторний дух торжества.

Цього року традиційно ходили з вертепом й у Довжанці, участь у святковому дійстві взяли 13 дітей. Сценарій вертепу підготувала завідувача клубом с. Довжанка Галина Миколаївна Михайлишина. Виготовленню костюмів посприяли батьки. До складу вертепу увійшли: Перший Цар — Максим Нечай, Другий Цар — Володимир Козюпа, Третій Цар — Юра Буцік, Ангел — Андрій Скрипець, Сура — Назар Горішний, Жид — Ярослав Чупак, Козак — Олег Константук, Цар Ірод — Богдан Поворозник, Українки — Христина Вадовська, Людмила Майборо-



Вертеп с. Довжанка — учасник районного конкурсу-огляду вертепів "Нова радість стала-2014" у Тернопільському районному будинку культури. Художній керівник — Галина Михайлишин.

да, Богдана Матвій, Пастушки — Максим Безпалько, Ігор Душенька. Від хати до хати на Різдво, Марії та Степана йшли учасники вертепу, прославляючи Божого сина, який своєю появою приніс людям надію на

краще життя і справедливість.

Учасники вертепу с. Довжанка також взяли участь в огляді вертепів, який відбувся 11 січня ц. р. у Тернопільському районному будинку культури. Хочеться побажати усім, хто дарує радість і непо-

вторний різдвяний настрій чудовими виступами під час вертепного дійства, та всім людям, щоб здійснювалися мрії, щоб усі були здорові. Нехай цей рік буде багатий, сповнений радістю і наснагою на нові звершення.

• Виховна година

## У Країні Ввічливості і Доброти

Ірина ЮРКО.

10 грудня у дитячому садку "Теремок" с. Мишковичі відбувся обласний семінар, під час якого досвід роботи репрезентувала фіналіст Тернопільського обласного конкурсу "Вихователь року-2013", вихователь-методист ДНЗ "Теремок" с. Мишковичі Галина Володимирівна Бутениць. У заході взяли участь методисти з дошкільної освіти Тернопільського району та області, педагоги, батьки вихованців дитячого садка.

У музичній залі встановили Чарівну завісу, яка відкрила глядачам Казкові ворота до Країни Ввічливості і Доброти. Серед декорацій — рухливі хмаринки, уквітчані парасольки, усіх барв квіти, Метелики Доброти з паралону. Здавалося, от-от у височині полетять голуби, які діти з вихователем так щиро витинали з паперу напередодні. Розпочали заняття з тренінгу на тему "В країні Ввічливості і Доброти" з вихованцями старшої групи "Дзвіночок". Галина Володимирівна відома на Тернопільщині не тільки, як перекладний педагог, а й здібна поетеса. На заняттях Галина Бутениць завжди використовує авторські вірші, до яких надихають вихованці. Того дня кожен гість майстер-класу отри-



Фіналіст Тернопільського обласного конкурсу "Вихователь року-2013", вихователь-методист ДНЗ "Теремок" с. Мишковичі Галина Володимирівна Бутениць проводить майстер-клас з вихованцями старшої групи "Дзвіночок".



Учасники обласного семінару в дитячому садку "Теремок" с. Мишковичі.

мав у подарунок першу видану поетичну збірку Галини Бутениць "Літературні хвилини про мораль для дитини".

У рамках майстер-класу відбулося творче засідання на тему "Казка творить чудеса" з батьками ясельної групи дитячого садка "Теремок" Галиною Бичковською, Людмилою Березій, Тетяною Прибею, Катериною Лазутою, Ольгою Ліською, Марією Щурко. Під час засідання батьки обмінювалися власним досвідом виховання дітей за допомогою казки. Матері репрезентували себе у ролі казкових персонажів, використовуючи цікаві атрибути (костюми, маски), зіграли лялькову виставу авторських казок, які створили самостійно. Під час презентації досвіду роботи у форматі відео-слайдів Галина Бутениць розкрила тему "Художня література як засіб морально-естетичного виховання дошкільнят".

Через газету "Подільське слово" Галина Бутениць висловлює вдячність за цінні методичні рекомендації і поради методистам Тернопільського районного методкабінету та методистам області, за допомогу в організації заходу колективу дитячого садка "Теремок" с. Мишковичі, батькам вихованців.

• Вітаємо!

Колектив Мишко-  
вицької ЗОШ І-ІІІ  
ст. щиро вітає з  
днем народження  
директора школи-  
Андрія Ігоровича  
ЧЕРНЕЦЯ.



Хай роки не спадають  
листом,  
Хай квітнуть і плодоносять,  
Як сади навесні — щедрим цвітом  
І врожаєм рясним — під осін.  
Хай приносять у дім достаток,  
В душу — радість, для серця — спокій.  
Дай Вам, Боже, на землі ще багато  
Світлих днів і щасливих років.



Вітаємо з днем народження за-  
відуючу лабораторію ТРТМО  
Олександрю Володимирівну  
КВІК, лікаря-рентгенолога  
Богдана Євгеновича СУМА,  
лікаря-пульмонолога Галину  
Петрівну МЕДВЕДИК, лікаря за-  
гальної практики-сімейної медици-  
ни Марію Леонівну МАЦ, лікаря-  
анестезіолога Віталія Івановича  
БАРНУ, старшу медичну сестру  
стаціонару Марію Іванівну  
ЗАЛЕЦЬКУ, молодших медичних  
сестер Оксану Вікторівну  
КОЖУШИН, Тамару Юріівну  
СОЛОВЕЙ.

Бажаємо Вам, щоб надії збувались,  
Щоб друзі хороші в житті зустрілись,  
Щоб стіл був багатий і затишно в хаті,  
Хай дні Ваші будуть веселі, як свято.  
Від щирого серця Вам щастя й любові,  
Нехай Вам таланить і будьте здорові!

З повагою — колектив  
Тернопільського районного  
територіального медичного  
об'єднання.



Вітаємо з днем народження го-  
ловного лікаря Баворівської діль-  
ничної лікарні Івана Івановича  
СМУКА, медичну сестру Шляхти-  
нецької АЗПСМ Оксану Михай-  
лівну МАТКОВСЬКУ, молодшу  
медичну сестру Великоглибочець-  
кої АЗПСМ Оксану Петрівну  
ГОЛОВАТУ, акушерку ФАПУ  
с. Смиківці Людмилу Василівну  
ІЩУК.

Бажаємо сонця на кожній стежині  
І пригорщі повні наснаги й краси,  
Світлої долі і всього доволі  
У світлий цей день і в майбутні роки.

З повагою — колектив  
Тернопільського районного  
територіального медичного  
об'єднання.



Щиро вітаємо з днем  
народження депутата  
Гаї-Шевченківської сільської  
ради Сергія Степановича  
БРАНОВСЬКОГО.

Хай доля подарує зорепад  
Здоров'я, щастя, успіхів, надії,  
Життя хай квітне, як вишневий сад,  
Здійсниться задуми і заповітні мрії!

З повагою — колектив  
Гаї-Шевченківської сільської  
ради, члени виконкому,  
депутатський корпус.



Педагогічний колектив Мишко-  
вицької ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з  
днем народження вчителя україн-  
ської мови і літератури Ольги  
Ігорівну ЛАЗУТУ.

Бажаємо любові і щастя в родині,  
Щоб молодість вічно у серці цвіла,  
Добра і надії на кожній стежині  
Хай Бог посилає на довгі літа.



Педагогічний колектив НВК  
"Грабовецька ЗОШ І-ІІ ст.-ДНЗ"  
щиро вітає з днем народження за-  
ступника директора з навчально-  
виховної роботи Галину  
Ярославівну МРИЧКО.

Щастя, радості, добра,  
Здоров'я, успіхів, тепла,  
Благополуччя та достатку,  
Щоб справи всі були в порядку.  
Хай усміхається життя  
Та кращим буде майбуття.



Педагогічний колектив Мишко-  
вицької ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітає з  
днем народження вчителя з вій-  
ськовій підготовки Івана Зенові-  
йовича МИТУЛИНСЬКОГО.

Нехай завжди Вам всімається доля,  
Несуть тільки радість з собою роки,  
Хай щастя й здоров'я не зрадять ніколи,  
Хай збудуться мрії, бажання й думки.